

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג' ליון 227

פְּרָשַׁת דְּבָרִים-חֲזוֹן

שְׁנַת תשפ"ג ל"ב"ק

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל
נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

הופיע והופץ בס"ד בבתי כנסיות
- הגליון המיוחד -
"אור האורות" - תמוז-אב

חדש תמוז | י"ז בתמוז | בין המצרים | חצות הלילה |
ה' באב האריו"ל | תשעה באב | מגילת איכה | שבת נחמו
ושבעה דגחמתא | שבת נחמו אצל רבנו ז"ל | ט"ז באב

עם לקוטי-תפלות

האור האורות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דערנידא
לאַתגלויא
לְעֵתִיד-לְבָא

יו"ל בעו"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת דְּבָרִים

"אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל כָּל יִשְׂרָאֵל, בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר בְּעֶרְבָה מוֹל סוּף בֵּין פָּאָרָן וּבֵין תַּפַּל וְלִבְנֵן וַחֲצוֹת וְדִי זֶהָב" (דברים א. א)

א.

(ח"ב ח, א)

אֶף-עַל-פִּי שְׁתוּכַחָה הוּא דָּבָר גְּדוֹל, וּמִטַּל עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהוֹכִיחַ חֵבְרוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ויקרא יט, יז): "הוֹכַח תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ" - אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא כָּל אָדָם רָאוּי לְהוֹכִיחַ.

כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (ערכין טז: - ספרא קדושים ד; דברים א): "תָּמָה אֲנִי, אִם יֵשׁ בְּדוֹר הַזֶּה מִי שֶׁיִּכּוֹל לְהוֹכִיחַ".

כִּי כְּשֶׁאִינוֹ רָאוּי לְהוֹכִיחַ - אֲזִי לֹא דִי שֶׁאִינוֹ מוֹעִיל, אֶף גַּם מִבְּאִישׁ רֵיחַ נִשְׁמָתָם, כִּי מְעוֹרֵר הַרִיח־רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים-רָעִים.

כְּמוֹ אִיזָה דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ רֵיחַ שֶׁאִינוֹ טוֹב, כָּל זְמַן שֶׁאִין מְזִיזִין אוֹתוֹ אִין מְרַגְּשִׁין הַרִיח־רַע, אֲבָל כְּשֶׁמִּתְחִילִין לְהִזִּיז אוֹתוֹ, מְעוֹרְרִין הַרִיח־רַע.

כְּמוֹ-כֵן מְזִיזִין וּמְעוֹרְרִין הַרִיח־רַע שֶׁל הַמַּעֲשִׂים-רָעִים, וּמִבְּאִישׁ רֵיחַם, וּמִחֲלִישׁ נִשְׁמָתָם, וְנִפְסַק הַשִּׁפְעַת מִכָּל הָעוֹלָמוֹת הַתְּלוּיִים בָּאֵלוֹ הַנִּשְׁמוֹת.

אֲבָל כְּשֶׁרָאוּי לְהוֹכִיחַ - אֲזִי אֲדַרְבָּא מוֹסִיף וְנוֹתֵן בָּהֶם רֵיח־טוֹב, כִּי ה'תּוֹכַחָה' צְרִיכָה לְהִיזוֹת, בְּבַחֲנֵינָה ה'תּוֹכַחָה שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל עַל 'מַעֲשֵׂה-הָעֶגְלָה', וְהוֹסִיף וְנוֹתֵן בָּהֶם רֵיחַ טוֹב.

וְזֶה בַּחֲנִינָת: הַקּוֹל הַמְּשַׁקָּה אֶת הַגְּוִי-עֵדוֹן, בַּחֲנִינָת "הַשִּׁיר שֶׁיִּתְעַר לְעֵתִיד" (זהר ח"י שָׁרָה קכג: פְּנִיחַס רִיט:), בַּחֲנִינָת ה'חוֹט שֶׁל חֶסֶד'.

וְזֶהוּ (תְּמִיד כח): "הַמּוֹכִיחַ אֶת חֵבְרוֹ לְשֵׁם-שָׁמַיִם, מוֹשִׁכִּין עָלָיו חוֹט שֶׁל חֶסֶד, שֶׁנֶּאֱמַר: מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי חַן יִמְצָא" (משלי כח, כג).

וְזֶה ה'קוֹל' הוּא בַּחֲנִינָת 'קוֹל הַמּוֹכִיחַ הָרָאוּי', בְּבַחֲנֵינָת (ישעיה נח, א): "הָרֵם כְּשׁוֹפֵר קוֹלְךָ, וְהִגַּד לְעַמִּי פִּשְׁעֵם" וְכו'.

כִּי הַמּוֹכִיחַ שְׂרוּצָה לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל וּלְהַגִּיד לָהֶם פִּשְׁעֵם וַחֲטָאתָם, הוּא צְרִיף לְזֶה ה'קוֹל', כְּדִי שֶׁלֹּא יִבְאִישׁ רֵיחַם עַל-יַדֵּי שֶׁמְעוֹרֵר עוֹנוֹתֵיהֶם פְּנ"ל.

עַל-כֵּן צְרִיף לְזֶה ה'קוֹל', כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה מוֹסִיף וְנוֹתֵן בָּהֶם רֵיח־טוֹב, כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה ה'קוֹל' גְּדוֹלִים כָּל הַרִיחֹת, כִּי זֶה ה'קוֹל', מְשַׁקָּה אֶת הַגֵּן.

וְהַעֲרַת מוֹהַרְנ"ת ז"ל בְּלִקוּטֵי-עֲצוֹת 'תּוֹכַחָה' כ: אֵל יִבְהַלּוּךָ רַעֲיוֹנֶיךָ, כִּי לְמַעַלָּה (ח"ב ז) הַזְּהִיר הַרְבֵּה: "שִׁדְּבֵר כָּל אֶחָד עִם חֵבְרוֹ בִּירְאֵת־שָׁמַיִם", וְכָל אָדָם צְרִיף לְעַסֵּק בָּזֶה! - וְכַאֲן אָמַר: "שֶׁאִין כָּל אָדָם רָאוּי לְהוֹכִיחַ"!

אִךְ מִבְּאֵר הַיֵּטֵב לְמִי שֶׁמְבִיֵן הַיֵּטֵב פְּרוּשׁ הַדְּבָרִים בְּפִשְׁטוֹת, כִּי לְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בִּירְאֵת־שָׁמַיִם בְּכָל-יּוֹם מִהַתְּכַלִּית וּמִה יִהְיֶה הַסּוּף וְכו', זֶה צְרִיף בּוֹדְאֵי כָּל אָדָם לְקַיֵּם, אֲפִלּוֹ אָדָם פְּשׁוּט לְגַמְרֵי. אֲבָל 'תּוֹכַחָה' שֶׁהַזְּהִיר כַּאֲן - הוּא עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי, כִּי הוּא כְּשֶׁמּוֹכִיחַ אֶת הָאָדָם וּמְזַכֵּיר לוֹ עוֹנוֹתָיו, שֶׁאֲמַר לוֹ: "לָמָּה עָשִׂיתָ עֲבָרָה פְּלוֹנִית אוֹ מַעֲשֵׂה הַרְעָה הַזֹּאת"!? - וְזֶה צְרִיף הָאָדָם לְזַהֵר, שֶׁלֹּא לְהַזְכִּיר מַעֲשִׂים-רָעִים שֶׁלָּהֶם, כִּי יִכּוֹל לְהַחֲלִישׁ נִשְׁמָתָם עַל-יַדֵּי-זֶה, עַל-יַדֵּי שֶׁמְעוֹרֵר הַרִיח־רַע, עַל-יַדֵּי שֶׁמְזַכֵּיר עוֹנוֹתֵיהֶם.

וזו עקר הפרוש של 'תוכחה', כמו שמצינו ברש"י על פסוק "דברי קהלת" (קהלת א, א) שכתב: "כל מקום שמצינו 'דברים', אינו אלא דברי תוכחה" וכו'. גם כתב בפרשת דברים (א, ג): "שכן מצינו בכמה צדיקים, שלא הוכיחו אלא סמוך למיתה וכו' וכן משה וכו'". והנה לכאורה הדבר תמוה, כי הלא משה בודאי הוכיח ואמר מוסר לישראל הרבה מקדם, שהזהיר אתם מאד לשמור את דברי התורה.

אך עקר פרוש 'תוכחה' הוא: מה שהזכיר 'עונותיהם', כמו שכתוב שם (דברים א, א): "במדבר בערבה" וגו', ופרש רש"י: "שהם המקומות שהכעיסו" וכו'. וזהו עקר שם 'תוכחה'. ותוכחה פזאת, לא הוכיחם פי אם סמוך למיתה, אף-על-פי שהיה מוכיחם בבחינת ה'קול' הנ"ל, שעל-ידיה היה מעורר 'ריח-טוב', אף-על-פי-כן לא הוכיחם להזכיר עונותיהם, כי אם קדם מותו].

ב.

(שיחות-ה'ן רצ)

שמעתי בשמו: שהצדיק הגדול, בהדבור שהוא מדבר, נכללין בו כל הדבורים הצריכין אל כל ישראל, וכל הדברים שצריך כל אחד מישראל.

וזוהו (דברים א, א): "אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל" - שהדבורים שדבר משה, נעשה ממונו 'דברים' אל כל ישראל, כי כל אחד מישראל מצא בו מה שצריך.

ג.

(תניי-מוהר"ן מג)

התורה הנ"ל (ח"ב ח' תקעו תוכחה) אמר רבנו ז"ל בראש-השנה האחרון שהיה סמוך להסתלקותו (שנת תקע"א), כי נסתלק ב'חל-המועד סבות' שאחריו. וזאת התורה היא התורה האחרונה של ימי חייו הקדושים.

ושם מדבר מענין 'תוכחה', כי "עקר ה'תוכחה' של גדולי הצדיקים, היא סמוך למיתתן", כמו שפרש רש"י על פסוק (דברים א, א): "אלה הדברים" וכו'.

גם שם (בסוף התורה הנ"ל) מדבר מענין 'מלחמת עוג' וכו', שזה בחינת (שם, שם א"ד): "אלה הדברים אשר דבר משה וכו', אחרי הפתו את סיחון ואת עוג" וכו'.

[עניני עוג מלך הבשן - נמצאים ב'פרשת חקת', בפסוק (במדבר כא, ג): "ויצא עוג מלך הבשן לקראתם".]

ד.

(לקוטי-הלכות, ספר-תורה ב, ט"י - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

ה"נשמע" שהוא 'סתרי-תורה', הוא בחינת 'דברי-תורה', שהם ה'דברים שסביבות המצוה', בחינת "וידבר ה' אל משה" וכו', כמבאר בפאמר הנ"ל (ח"א כב).

ובחינת ה"נשמע", שהוא בחינת 'דברי-תורה', הוא בחינת דבקות לאיך סוף, ששם נתהפכין העונות לזכיות, כשזוכין להשיג ה"נשמע", שהוא בחינת 'דברי-תורה', שאז נתהפך הירידה לעליה, ומעונות נעשין זכיות.

וזוה בחינת (דברים א, א): "אלה הדברים אשר דבר משה במדבר בערבה" וכו' (דברים א, א). ופרש רש"י: "שכל מקום שנאמר 'דברי', הם 'דברי-תוכחה', פי שם במקרא חושב כל המקומות שהכעיסו למקום 'במדבר בערבה'" וכו'.

כי איתא בדברי רבנו ז"ל (ח"ב ח, א): שאסור לומר תוכחה, דהינו: להזכיר עונות ישראל ולהוכיחם עליהם, כ"אם מי שיכול להוכיח כמו משה רבנו עליו-השלוש, שעל-ידי תוכחתו נתן בהם 'ריח-טוב', בבחינת (שיר השירים א, ב): "נרדי נתן ריחו", "עזב לא נאמר אלא נתן" (רש"י שם; שבת פח:).

נמצא: שמשא רבנו על-ידי תוכחתו שהזכיר עונות ישראל, על-ידיה דיקא נתן בהם 'ריח-טוב', כי היה יכל להפך

העונות לזכיות, כי זכה ל"נעשה ונשמע" בשלמות, כי השיג בחינת 'דברי-תורה', שהם בחינת "נשמע", שעל-ידי-זה העונות נתהפכין לזכיות כנ"ל. וזהו שנקראת התוכחה "דברי" דיקא.

וזהו: "אלה הדברים אשר דבר משה" וכו' - 'דברים' דיקא, בחינת 'דברי' דיקא, בחינת 'דברי-תורה', דהינו בחינת "נשמע" - שעל-ידי-זה דיקא היה יכול להוכיח את ישראל ולהזכיר עונותיהם "במדבר בערבה" וכו'.

כי על-ידי בחינת 'דברים', בחינת 'דברי-תורה', בחינת "נשמע" - על-ידי-זה היה מהפך כל העונות לזכיות.

ועל-כן הזכיר שם כל עונותיהם - כי כלם נתהפכו לזכיות, על-ידי בחינת "הדברים אשר דבר משה" - דהינו: בחינת 'דברי-תורה', בחינת "נשמע", שהשיג שעל-ידי-זה כל העונות נתהפכין לזכיות, שאז דיקא יכולין להוכיח את ישראל.

וכל מה שמוכיחם ומזכיר מעשיהם הרעים - נעשה מזה 'תורה', בחינת 'מצות', בחינת (ירמיה נ, כ): "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו".

וכן כל הצדיקים שהוכיחו את ישראל, נקראת תוכחתם: "דברי". בחינת (קהלת א, א): "דברי קהלת" וכו', כמו שפרש רש"י שם. כי כלם לא הוכיחו את ישראל, כי אם בבחינת ה'תוכחה של משה' וכו' - שעל-ידי-זה דיקא יכולין להוכיח, כנ"ל.

ועל-ידי בחינה זו - יש לישראל קיום, אפלו בכל הירידות והנפילות שבעולם.

ועל-כן כתב 'שירת האזינו' שמדברת מ'תוכחה' - כי כל ה'שירה' היא

'דברי-תוכחה' שמוכיח את ישראל על מעשיהם וכו'.

ועל-כן נקראת ה'תוכחה' הזאת, 'שירה' - כי העונות נתהפכין לזכיות, ונעשה מהם שיר ושבח ושמחה וכו'.

- ענין 'פלליות ספר דברים' -

ה.

(לקוטי-הלכות, דברים הנוהגים בסעדה ד, יז)

כל ספר 'משנה-תורה', מדבר מ'קדשת ארץ-ישראל', כי כל התוכחות והדברים שדבר עמהם משה שם - הכל היה מענין 'ציאת-מצרים', לבוא לארץ-ישראל, לזכר כל הטובות והנפלאות שעשה השם-יתברך עמנו, והוציאנו ממצרים, והרג סיחון ועוג וכו'. "כן יעשה ה' לכל הממלכות" וכו' (דברים ג, כא).

פוק עין ותשפח: שכל 'ספר דברים', מדבר כמעט בכל פרשה מענין 'ארץ-ישראל', איך השם-יתברך רצה להביאם מיד לארץ-ישראל, והם על-ידי 'חטא המרגלים', "מוצאי דבת הארץ רעה" (במדבר יד, לז) וכו', על-ידי-זה נתעכבו ארבעים שנה, ועתה הם מוכנים לבא לארץ-ישראל. על-כן הזהירם לשמור את התורה, כדי שירשו ארץ-ישראל וכו'.

עין בפרשת 'דברים' 'ואתחנן' עקב 'ראה' וכו', ותדקדק ותראה 'חביבת ארץ-ישראל', איך מזכיר בכל פעם 'ארץ-ישראל', אצל כל האזהרות שמזהיר אותם לקיים את התורה, ושעקר 'קיום-התורה' הוא ב'ארץ-ישראל'.

כמו שכתוב (דברים ה, כז-כט-לא, ו, א-יח): "ועשו בארץ אשר אנכי נתן וכו'. בכל

הַדֶּרֶךְ וְכוּ', לְמַעַן תַּחֲיוֹן וְהֶאֱרַכְתֶּם יָמִים
בְּאֶרֶץ וְכוּ', וְזֹאת הַמִּצְוָה וְכוּ', לְלַמֵּד אֶתְכֶם
לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ וְכוּ', וְעֲשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב,
וּבָאתָ וַיִּרְשֶׁתָּ אֶת הָאָרֶץ וְכוּ'". וְכֵן הִרְבֵּה מְאֹד.

שֶׁל חֶסֶד, לְהִרְאוֹת לָהֶם חֶסֶד־יְהוָה וְטוֹבוֹ
וְצַדִּיקְתּוֹ לְעוֹלָם, שֶׁכַּמָּה הִכְעִיסוּ לְפָנָיו בְּכַמָּה
מְקוֹמוֹת, וְאִף־עַל־פִּי־כֵן עֲדִין חֲבַתוֹ וְרַחֲמָיו
עֲלֵיהֶם.

ו.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, מִיֵּלֶה ה, יג - עַל־פִּי לְקוּטֵי־
מוֹהַר"ן ח"א סה, וַיֹּאמֶר בְּעֵז אֶל רוֹת")
בְּ'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' - שָׁם עָקַר הַמְּקוֹם
הַמְּקַדָּשׁ, שָׁבוּ זוֹכִין
לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמוֹ בְּרֹאוֹי, וְלִהְיוֹת מְשֻׁם
אוֹר־הִרְשִׁימוֹ, לְקַשְׁרָה בְּלִבּוֹ בְּרֹאוֹי.
כִּי לְקַבֵּל תּוֹרָה מ'זְרִיחַת־הִרְשִׁימוֹ,
וְלִקְשָׁרָה בְּלִבּוֹ בְּרֹאוֹי - לָזֶה צְרִיכִין
לְקַדָּשׁ הַגּוּף, עַל־יְדֵי 'תּוֹרָה וּמִצְוֹת'. וְכַפִּי
'קַדְשַׁת־הַגּוּף', בִּן זוֹכֵה לְקַשְׁרָה בְּלִבּוֹ.

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים י, יב): "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה
ה' אֱלֹהֶיךָ שֶׁאֵל מֵעַמּוֹךְ" וְכוּ', וּפְרַשׁ
רַש"י: "אִף־עַל־פִּי שֶׁעֲשִׂיתֶם כָּל זֹאת, עוֹדְנוּ
רַחֲמָיו וְחַבְתּוֹ עֲלֵיכֶם. מִכָּל מָה שֶׁחֲטַאתֶם
לְפָנָיו, אֵינּוּ שׂוֹאֵל מִכֶּם כִּי אִם לִירְאָה וְגו'".
עֵינֵי־שָׁם.

וְאֵיךְ 'ירָאָה' אֵלָּא 'תְּפִלָּה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(מִשְׁלֵי לא, ל): "אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא
תִּתְהַלָּל", כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר אַדְמוֹר"ר ז"ל בְּפֶה
פְּעָמַיִם.

הֵינּוּ: שֶׁמִּשָּׁה מוֹכִיחַ וּמְזַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל
לְדוֹרוֹת: שֶׁאַחֲרֵי כָּל מָה שֶׁחֲטָאוּ
לְפָנָיו חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, אֵיךְ הִקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
שׂוֹאֵל מֵהֶם, "כִּי אִם לִירְאָה", שֶׁהוּא 'תְּפִלָּה'
- דְּהֵינּוּ: לְהִתְפַּלֵּל וְלַצַּעֲקָא אֵלָיו יִתְפַּרֵּךְ תָּמִיד,
וְכַמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נ, טו): "וּקְרָאֵנִי בַיּוֹם צָרָה,
אֲחַלְצֶךָ וְתִכְבְּדֵנִי".

וְכַמוֹ־כֵן צְרִיכִין 'קַדְשַׁת־הַמְּקוֹם', שֶׁהוּא
'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'. וְעַל־כֵּן (כְּתוּב)
ק"י): "הִדָּר בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, דּוֹמָה כְּמִי שֵׁישׁ לוֹ
אֶלּוֹקִים" - כִּי עָקַר 'הַתְּנוּצָצוֹת־אֱלֹקוֹתוֹ'
שֶׁנִּמְשָׁךְ מ'זְרִיחַת־הִרְשִׁימוֹ הַנִּל, הוּא
בְּ'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'.

וְזֶה שֶׁבִּתְחִלַּת דְּבָרָיו שֶׁל מֹשֶׁה, הִזְכִּיר כָּל
הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהִכְעִיסוּ לְפָנָיו, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים א, א): "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר
מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל, בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, בְּמִדְבַּר,
בְּעַרְבָּה" וְכוּ'. וּפְרַשׁ רַש"י: שֶׁמִּנֵּה כָּאן כָּל
הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהִכְעִיסוּ לְפָנָיו וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן כָּל סֵפֶר דְּבָרִים, מְדַבֵּר הִרְבֵּה
בְּשִׁבְחַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - כִּי עָקַר
'קִיּוּם־הַתּוֹרָה' שֶׁנִּמְשָׁךְ מִה'זְרִיחַת־הַנִּל, הוּא
בְּ'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל'.

הֵינּוּ: כִּי ה'תּוֹכַחַת שֶׁל מֹשֶׁה, הִיָּה 'תּוֹכַחַת
שֶׁל חֶסֶד', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה

וְעַל־כֵּן "צְרִיכִין לְסַבֵּל יַסּוּרֵי קֶדֶם שֶׁבָּאִין
לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל" (בְּרִכּוֹת ה). - כִּי
ה'בְּטוֹל' הַנִּל, שֶׁמִּשָּׁם מְאִירָה ה'רְשִׁימוֹ'
הַנִּל, בָּא עַל־יְדֵי 'יַסּוּרֵי'.

תְּקַעוּ־תּוֹכַחַת' (בְּלִקּוּטֵי־תַנְיִנָא סִימָן ח - מוּבָא לְעִיל)
עֵינֵי־שָׁם: שֶׁאִמַּר מֹשֶׁה תּוֹכַחְתּוֹ, בְּאִפְסָן שֶׁלֹּא
יַעֲזוּר חֶסֶד־וְשָׁלוֹם עַל־יְדֵי תּוֹכַחְתּוֹ, ה'רִיחַ־
רַע' שֶׁל ה'מַעֲשִׂים־רָעִים' שֶׁעָשׂוּ, וַיִּחְלִישׁ
אוֹתָם חֶסֶד־וְשָׁלוֹם עַל־יְדֵי־זֶה. רַק אֲדַרְבֵּא:

ז.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, עַרְלָה ד, טז - עַל־פִּי
לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"ב א, תְּקַעוּ מִמִּשְׁלָה')
כָּל סֵפֶר מְשַׁנֵּה־תּוֹרָה, הֵם דְּבָרֵי תּוֹכַחַת,
שֶׁמוֹכִיחַ מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּתּוֹכַחַת

על-ידי 'תוכחותו', יחזק אותם, ויוסיף ויתן בהם 'ריח טוב' וכו', כמו ש'מבאר שם.

ועל-כן "הזכיר 'כל המקומות' שהכעיסו לפניו" - "כל המקומות" דיקא. פי בזה הזכיר להם 'זכות וחסד', פי הוא קים (אבות פ"ב מ"ד): "אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו", פי הוא זכה לאחז ב'כסא-הכבוד', בחינת (איוב כו, ט): "מאחז פני כסא" וכו', שעל-ידי-זה היה בבחינת "מקומו של עולם" (בראשית-דב"ה סח, ט).

ועל-כן ידע: שכל אלו ה'מקומות' שהכעיסו בהם לפני המקום ברוך-הוא - ה'מקומות' בעצמן גרמו להם לחטא. פי עברו במדבר "מקום נחש שרף ועקרב וצמאון" וכו' (דברים ח, טו), שהם מקום תקוף הקלפות והסטרא-אחרא, כידוע (זהר תצוה קפד. פקודי רלז), והיו צריכים ללחם על קלפות קשות ועצומות שהיו במקומות באלו.

וזוה גרם להם, שפמה פעמים לא יכלו לעמד בנסיון, ונכשלו במה שנכשלו, וכמו שאמרו רז"ל על פסוק (במדבר כה, א): "וישב ישראל בשטים" וכו', שהמקום גרם להם לחטא, כמו שאיתא בזהר-הקדוש.

נמצא: שבזה שהזכיר את ה'מקומות' דיקא, שהכעיסו לפניו בזה - המציא להם 'זכות', בחינת ה'זכות של ראש-השנה, שהוא "אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו" וכו', כנ"ל.

וכן סובב והולך כל 'ספר דברים' על קטב זה - להזכיר את ישראל כל מה שהכעיסו לפניו, ואף-על-פי-כן לא יתיאשו עצמן מן הרחמים לעולם, פי רחמיו לא כלים.

כאשר ראו בעיניהם: שאף-על-פי שעשו את ה'עגל', אף-על-פי-כן לא מנע רחמיו מהם. וכן אחר שאר החטאים, היטיב עמם בחסדו, עד שהם מוכנים עתה לכנס לארץ-ישראל.

על-כן ידעו לדורות: שבכל מה שיעבר עליהם, עד 'ביאת-משיח' בכלל ובפרט, על כל אחד ואחד, יהיה איד שיהיה - "לעולם אל יתיאשו עצמן מן הרחמים" (ברכות י.).

וזוה שספר תפלותיו, איד התפלל והתחנן לפני השם-יתברך. כמו שכתוב (דברים ט, יח): "ואתנפל לפני ה' וכו' ואמר" וכו' - הכל כדי להורות בני-ישראל: שיתחזקו בתפלה וצעקה להשם-יתברך תמיד, פי רחמיו אינם כלים לעולם.

ח.

(לקוטי-הלכות, חלומת-שתפין ה, יד)

עקר 'ברור-ההלכות', הוא בכח ה'בית-המקדש', פי עקר מקום התורה ומנוחתה האמתית, הוא ב'בית-המקדש' במקום ה'אבן-שתיה', פי משם תצא תורה, כמו שכתוב (ישעיה ב, ג): "פי מציון תצא תורה".

ועל-כן בכל 'ספר דברים', מזהיר משה רבנו על 'קיום-התורה' ב'ארץ-ישראל' דיקא, כמבאר שם במקומות אין מספר. פי עקר 'התגלות-התורה' הוא ב'ארץ-ישראל', ששם ה'בית-המקדש', ששם מקום הארון עם הלוחות.

ועל-כן היה בהכרח, שיבנה ה'בית-המקדש', ולהכניס לשם ה'ארון', אף-על-פי שעתיד לחרב - כדי שיהיה פח להצדיקים שבאותן הדורות, לברר וללבן לנו כלים.

(זכריה ה, א), בְּחִינַת: "הָרֵב פִּיפִיּוֹת" (תהלים קמט, ו).

שְׁעַל-יָדַי ה' הָרֵב נִקְמַת (ויקרא כו, כה) -
זוּכָה: ל"פּי שָׁנִים" (דְּבָרִים כא, יז),
בְּחִינַת: "לָחֵם מְשֻׁנָּה".

וְשַׁבַּת' - מְשַׁלַּח הָאֲרוֹתָיו לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת,
וּמֵרַפָּא רְפוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאוֹת
הַגּוּף, בְּבַחֲיַנַת (שְׁמוֹת כא, יט): **"רַק שַׁבְּתוֹ יִתֵּן**
וְרַפָּא יִרְפָּא" - שְׁתֵּי רְפוּאוֹת' עַל-יָדַי שַׁבַּת.

וּכְשֶׁה' כְּשִׁירֵי-הַדּוֹר' נִתְיָפִים וְנִתְכַּבְּדִים
בְּעֵינַי כָּל - אָזִי כָּל
אֶחָד לְפִי בְּשֵׁרוֹתָיו יָכוֹל לְהַבִּיךְ: שְׁכַבְר
הַשְּׁפִיעַ 'תְּכַס־הַדּוֹר' בְּיוֹם הַשַּׁבַּת "לָחֵם
מְשֻׁנָּה" הַנִּל.

כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְּשֵׁרוֹתָיו - כֵּן מְקַבֵּל
'פִּי וְהַדָּר', וְנִתְגַּדֵּל כֵּן בְּעֵינַי הַבְּרִיּוֹת.
וְהַיָּפִי וְהַגְּדֹלָה, הִיא 'צִיּוֹן' וְ'סִימֹן'
וְדִשְׁמָה' עַל "מְשֻׁנָּה תוֹרָה" הַנִּל, בְּבַחֲיַנַת
(תהלים מח, ג): "הַר צִיּוֹן יִרְפָּתִי צָפוֹן".

"הַר" - זֶה בְּחִינַת 'גְּדֻלָּה', כְּמֵאִמֵר חַז"ל
(סנהדרין קז. על תהלים יא, א): "נֹדֵדִי
הִרְכַּם צָפוֹר", "זֶה מַלְכוּת וְגְדֻלָּה".
שֶׁהַגְּדֻלָּה, הוּא 'צִיּוֹן' וְ'סִימֹן' עַל "יִרְפָּתִי
צָפוֹן" (שם מח, ג), עַל "חַמוּקֵי יִרְכִיז" (שִׁיר-
הַשִּׁירִים ג, ב), 'תוֹרָה הַצָּפוֹנָה'.

י.

(לקוטי-הלכות, תפלין ה, לט)

'חַיִּים-אַרְפִּים' שֶׁל הַצַּדִּיקִים, קִדְשָׁתֶם
וְחַיּוֹתֶם כְּפֹלֶה תְּמִיד, כִּי
בְּכָל פֶּעַם מוֹסִיפִין 'קִדְשָׁה עַל קִדְשָׁה',
'תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה', שְׂזָה עַקֵּר 'קִיּוּם-
הַתוֹרָה'.

כָּל הַהֲלָכוֹת וּמִשְׁפָּטֵי הַתוֹרָה. וְאִם לֹא הָיָה
לָנוּ יִרְשָׁת הַתוֹרָה שְׁבַע-לִפְּהָ, שְׁבָרְרוּ לָנוּ
הַלְכוּתֶיהָ בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ - לֹא הָיִינוּ יוֹדְעִין
עֵתָה שׁוֹם הַלְכָה.

- עֲנִינ' מְשֻׁנָּה-תוֹרָה' -

וְאִיךָ 'בְּרִייתָא דְּשַׁבַּת' וְכו' נִשְׁמַתָּא יְתִירָה'
דְּאִתּוּסָף לְגַבְיָהּ בְּגִין שְׂכִינְתָּא. אִתְקַרַּי אִיהוּ מוֹסָף
שַׁבַּת, וְכו'. - וְאִיךָ 'תּוֹסַפְתָּא' מִסְטָרָא דְּח"י
עַלמִין, דְּאִיהוּ מוֹסָף שַׁבַּת, וְאִיךָ 'מְשֻׁנָּה' מִסְטָרָא
דְּגוּפָא, "מְשֻׁנָּה תוֹרָה" וְדִאי וְכו'. (תְּסוּבַת-זֶהר מו).

ט.

(ח"א נח, ד-ה-ט)

'מְשֻׁנָּה-רַבְּנוּ', בְּזָה שְׁהַכְּנִיעַ 'קַלְפַת
עַמְלָק', וְתַקֵּן הַבְּרִית - זָכָה
לְבַחֲיַנַת (שְׁמוֹת טז, ה-כב): "וְהָיָה 'לָחֵם מְשֻׁנָּה'
עַל אֲשֶׁר יִלְקָטוּ יוֹם יוֹם".

וְ'יוֹסֵף' שְׂזָכָה לְבְרִית, כְּתִיב בֵּה (בְּרֵאשִׁית מא,
מג): "וְיִרְכַּב אֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת
הַמְשֻׁנָּה", הֵינּוּ "מְשֻׁנָּה עַל אֲשֶׁר יִלְקָטוּ יוֹם
יוֹם" - שְׁעַל-יָדַי 'בְּרִית', זוּכָה לְ'שְׁפַע-
כְּפֹלֶה'.

וְזֶה שְׁבַחֲיַנַת 'שַׁבַּת' מְקַבֵּל מ'יוֹסֵף': 'לָחֵם
מְשֻׁנָּה', הֵינּוּ "מְשֻׁנָּה תוֹרָה" (דְּבָרִים יז,
יח), בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי ח, ל): "וְאִיךָ שְׁעִשׂוּעִים יוֹם
יוֹם". - וּבְחִינַת 'שַׁבַּת' מְשַׁפִּיעַ לְשָׂאֵר
הָעוֹלָמוֹת וְכו'.

וְאִז כְּשֶׁמְכַנִּיעַ כָּל הַצָּרִים הַרוֹדְפִים אַחַר
חֲלוּשֵׁי כַח שְׂבִישְׂרָאֵל, וּמְכַנִּים אוֹתָם
לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ - עַל-יָדֵי-זֶה זוּכָה
לְחַדֵּשׁ חַדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיתָא בְּשַׁבַּת עַל חַד
תְּרִין.

בְּבַחֲיַנַת: "לָחֵם מְשֻׁנָּה", בְּחִינַת: "מְשֻׁנָּה
תוֹרָה", בְּחִינַת: "מְגַלָּה עֵפָה"

ישראל בכמה וכמה 'אזרות על אזרות' - שיזכרו היטב את כל אשר עשה השם-יתברך עמכם, את כל הגדולות והנוראות אשר ראו עיניהם.

כמבאר בכל ספר 'משנה-תורה', ובפרט בסופו, שהוא 'שירת האזינו': שכל דברי השירה הזאת, כדי שלא תשכח התורה מפי זרענו, כמו שכתוב (דברים לא, כא): "וענתה השירה הזאת לפניו לעד, כי לא תשכח מפי זרעו".

יב.

(לקוטי-הלכות, מילה ה, יב)

כל ספר 'משנה-תורה' הוא - שמשו מוכיח את ישראל, שיקימו את התורה, ויקשרו אותה היטב בלבם, שלא תשכח ותעבר מהם.

הינו: שיקשרו 'אור זריחת-הרשימו', שמשם כל התורה, ולקשרה היטב בלבם על-ידי 'עסק התורה והמצות'.

ועל-כן חוזר ושונה את כל ה'התנוצצות-אלקות' אשר ראו בשעת 'מתן-תורה' ובשעת 'קריעת ים-סוף' וכו', כמבאר בסדרים הקודמים, כמו שכתוב ב'ואתחנן' (דברים ה, לה): "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים" וכו'.

וכן חוזר ושונה שם כל מעשה ה' הגדול והנורא אשר עשה ב'מתן-תורה', שדבר עמכם פנים בפנים וכו' (שם ה, ד).

ואחר-כך אמר (שם ו, ד): "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד", שהוא מצות 'קריאת-שמע' בכל יום, שמחייב כל אחד מישראל לומר 'קריאת-שמע' בכל יום במסירת-נפש, כדי לכלל באחד וכו'.

בחינת (איוב יא, ו): "כי כפלים לתושיה" בחינת (משלי לא, כא): "כי כל ביתה לבש שנים", "פתח תפתח, העניק תעניק, נתון תתן" וכו' (דברים טו, ח-ייד), כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא ראה יג).

בחינת 'משנה-תורה', בחינת (ישעיה סא, ז): "לכן בארצם משנה יירשו".

שכל-זה הוא בחינת 'חיים-ארבים', 'חיים-נצחיים' - שזוכין הצדיקים, על-ידי שמוסיפין וכופלין קדשתם בכל יום ובכל עת.

יא.

(לקוטי-הלכות, תפלת-ערבית ד, בט)

זהו בחינת "משנה-תורה", בחינת "חותם בתוך חותם" (עבודה-זרה לא. שלחן-ערוך יורה-דעה קיח - זחר כי תצא השמטות רפג. ער-חיים ה, ה; לה, ג; שערי-הפנונת 'יום-הכפורים' ג, 'הושענא רבה' ו; פרי-ער-חיים 'לולב' ד).

כי ה'תורה' היא בחינת 'חותם', כי נקראת "תורת אמת" (מלאכי ב, ו), שהוא בחינת 'חותם', כי "חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת" (שבת נה.).

ועל-כן בתחלת התורה נרשם 'אמת', כמו שכתוב (בראשית א, א): **בראשית** **ברא אלהים, סופי-תבות 'אמ"ת', שהוא בחינת 'חותם'.**

ו'משנה-תורה' - היא בחינת 'חותם על חותם', שמשו רבנו עליו-השלום, שנה וחזר את התורה לפני ישראל, כדי לקשר 'חותם התורה' בלב ישראל היטב, בבחינת 'חותם על חותם'.

ועל-כן רב דברי 'משנה-תורה', מדברים מענין זה, מה שמשו מזהיר את

וְאַחֲרֵי־כֵן אָמַר (שם ו, ה"ח): **"וְאַתְּבִתָּ וְכוּ', וְקִשְׁרֹתֶם לְאוֹת עַל יַדְךָ וְכוּ', וְכָל הַפְּרָשִׁיּוֹת שְׁאַחֲרָיו - שֶׁבְכֻלָּם מוֹכִיחֶם לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה, כְּדֵי לְקַשֵּׁר 'הַתְּנוּצָצוֹת אֵלֶיכוֹתוֹ יִתְפַּרֵּךְ בְּלִבָּם, וְכַנ"ל.**

וְזָהוּ: "לָכֵן בְּאַרְצָם" - הֵינּוּ: גַּם בְּזֵהוּ הָעוֹלָם, בְּאַרְץ הַזֹּאת. "מִשְׁנֵה יִירָשׁוּ" - שֶׁנִּזְכָּה גַּם בְּזֵה הָעוֹלָם, לְשִׁכַּר עוֹלָם־הַבָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מִשְׁנֵה', בְּחִינַת "מִשְׁנֵה תוֹרָה".

י.ג.

(לקוטי־הלכות, חלה ג, ה - על-פי לקוטי־מוהר"ן ח"א ה, 'בַּחֲצָרוֹת')

"לָחֶם מִשְׁנֵה" שְׂאוּכְלִין בְּשֶׁבֶת (שמות טז, כב; שְׁלַח־עֲרוּךְ אַרְח־חיים קסז, טו; רעד, א) - זֶהוּ בְּחִינַת **"מִשְׁנֵה תוֹרָה"** (דברים יז, יח), שֶׁהוּא בְּחִינַת (יְשַׁעְיָה סא, ז): **"לָכֵן בְּאַרְצָם מִשְׁנֵה יִירָשׁוּ"** (עי' לקוטי־מוהר"ן ח"א נח - מוֹבָא לְעִיל).

דְּהֵינּוּ: שֶׁנִּזְכָּה לַעֲשׂוֹת כָּל הַמִּצְוֹת, בְּשִׁבִיל הַ'מִּשְׁנֵה', בְּחִינַת "לִבְשׁ שָׁנִים" הַנ"ל. הֵינּוּ: כְּדֵי שֶׁנִּזְכָּה לְשִׁנּוֹת וְלִכְפֹּל עוֹד לְקַיֵּם מִצְוָה שְׁנִיָּה, בְּשִׁכַּר מִצְוָה זֹאת, בְּבְחִינַת: "שִׁשְׁכַּר מִצְוָה מִצְוָה", כַּנ"ל.

י.ד.

(לקוטי־הלכות, גְּנֵבָה ג, ג - על-פי לקוטי־מוהר"ן ח"א ס, 'פְּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן')

מִבָּאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּמִקּוֹם־אַחַר (לקוטי־מוהר"ן ח"ב מ): **שִׁישׁ בְּחִינַת 'שִׁפְעֵי־כַפּוּלָה', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אֵין חֶסֶד לְהָאָדָם כְּלוּם, כִּי "אֵין אָדָם מֵת וְחָצִי תְּאוּתוֹ בִּידוֹ"** (קַהֲלַת־רַבָּה א, לב). נִמְצָא: שֶׁלְעוֹלָם חֶסֶד לֹא ה'חָצִי, אָבֵל בְּשִׁנְמִשְׁךְ 'שִׁפְעֵי־כַפּוּלָה' - אֵין חֶסֶד לֹא כְּלוּם וְכוּ'. עֵינ־שָׁם.

שִׁזְהוּ בְּחִינַת (מִשְׁלֵי לא, כא): "לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלַג בִּי כָּל בֵּיתָהּ לִבְשׁ שָׁנִים", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (תַּנְחֻמָּא רָאָה יג): "לְבוּשׁ שָׁנִים" - שֶׁהַתּוֹרָה כּוֹפֶלֶת דְּבָרֶיהָ בְּכָל הַמִּצְוֹת. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דברים כד, יג; טו, חֲיִיד): "הָשֵׁב תְּשִׁיב, הָעֵנִיק תַּעֲנִיק, נִתּוֹן תִּתֵּן, פֶּתַח תִּפְתַּח" וְכוּ'.

נִמְצָא: זֶה שֶׁזֹּכָה לַעֲשִׂירוֹת גְּדוֹל', שְׁצָרִיכִין לְהַתְּבוֹנְנוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'כָּל הוֹן דְּעֵלְמָא, וְ"לֹא תַחֲסֹר כָּל בֵּה" (דברים ח, ט), (לקוטי־מוהר"ן ח"א ס) - הוּא זֹכָה לְבְּחִינַת 'שִׁפְעֵי־כַפּוּלָה'.

הֵינּוּ: שֶׁהַתּוֹרָה כּוֹפֶלֶת דְּבָרֶיהָ בְּרַב הַמִּצְוֹת - לְלַמֵּד: שֶׁעַקֵּר 'קִיּוּם־הַמִּצְוֹת, יִהְיֶה בְּשִׁבִיל לַעֲשׂוֹת מִצְוָה אַחֲרַת בְּשִׁכַּר מִצְוָה זֹאת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (אָבוֹת פ"ד מ"ב): "שִׁשְׁכַּר מִצְוָה מִצְוָה", שֶׁזֶהוּ עַקֵּר שְׁלֵמוֹת קִיּוּם הַמִּצְוֹת בְּשִׁמְחָה (לקוטי־מוהר"ן ח"א ה).

כִּי אִם לָאו - לֹא הָיָה שִׁיף לֹאמַר: "לֹא תַחֲסֹר כָּל בֵּה" - כִּי אֵין שׁוּם 'עֲשִׂירוֹת' בְּלֹא 'חֶסְרוֹן, כִּי־אִם עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'שִׁפְעֵי־כַפּוּלָה' הַנ"ל, כַּנ"ל.

וְזָהוּ בְּחִינַת "לִבְשׁ שָׁנִים" - בְּחִינַת "פֶּתַח תִּפְתַּח" וְכוּ'. הֵינּוּ: שֶׁעַקֵּר מִצְוֹת הַצְּדָקָה יִהְיֶה, כְּדֵי שֶׁיִּזְכָּה לִתֵּן עוֹד צְדָקָה, וְכַמוֹכֵן בְּכָל הַמִּצְוֹת.

וְזֶה הַ'שִׁפְעֵי־כַפּוּלָה' - זֹכִיךְ דִּיקָא עַל־יְדֵי שִׁמְעוֹרְרִין אֶת בְּנֵי־אָדָם עַל־יְדֵי 'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שָׁנִים־קַדְמוֹנִיּוֹת, וּמַחֲזִירִין אוֹתָם בְּתִשׁוּבָה.

וְזָהוּ בְּחִינַת "מִשְׁנֵה תוֹרָה" - בְּחִינַת "לִבְשׁ שָׁנִים" הַנ"ל.

כִּי עַל־יְדֵי שְׁמַחְזִיר אֹתָם בְּתִשׁוּבָה - אָזִי הָעֹנֹת נַחֲשָׁבִין לְזָכוֹת, וְאָזִי נַעֲשֶׂה הַתּוֹרָה כְּפוֹלָה, בְּבַחֲיַנֵּת "מִשְׁנֵה תּוֹרָה" (דְּבָרִים יז, יח).

כִּי הַתּוֹרָה נִכְפְּלָה בְּ"כַפְלִים לְתוֹשִׁיָּה" (איוב יא, ט), עַל־יְדֵי ה'בְּעַלְיִת־שׁוּבָה' - מֵאַחַר שְׁגָם מִהָעֹנֹת נַעֲשִׂין זְכוֹת וּמַצּוֹת, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנֵּת 'תּוֹרָה'.

וְכִמּוֹ שֶׁכְּתַב רַבֵּנוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה חֹתָם בְּתוֹךְ חֹתָם' (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"א כב), עַל פְּסוּק (יִרְמְיָה נ, ט): "בַּיּוֹם הַהוּא יִבְקֹשׁ עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאִינְנוּ" - שְׁלַעֲתִיד כְּשִׁיתְתַּקְנוּ עֹנֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל, יִהְיוּ נַעֲשִׂין מִכָּל עֹנֹת יִשְׂרָאֵל, 'תּוֹרָה, עַל־יְדֵי שִׁיתְהַפְּכוּ הָעֹנֹת לְזָכוֹת וְכו'. עֵינֵי־שָׁם.

כִּי הַצְדִּיק מַעֲלִים עַצְמוֹ בְּסְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁנִּדְמִים כְּאִלוֹ הֵם רְחוּקִים מִהַתּוֹרָה, וּבָהֶם דִּיקָא מַעֲלִים אֶת הַתּוֹרָה.

וְעַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא מוֹצִיא אֶת הַנוֹפְלִים מְאֹד מִבֵּין שְׁנֵי הַסְּמ"ך־מ"ם, אֲפֹלוֹ אִלוֹ שֶׁנִּפְלוּ מִכָּל ה'שְׁבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה, שְׁאִי־אֶפְשֶׁר לְהוֹצִיאָם בְּשׁוּם פָּנִים - הוּא מוֹצִיא אֹתָם עַל־יְדֵי 'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת' הַנ"ל, עַד שֶׁזּוֹכִין אַחֲרֵיכֶן שִׁיתְהַפְּכוּ עֹנֹתֵיהֶם לְזָכוֹת, וְנַעֲשֶׂה מֵהֵם 'תּוֹרָה' כַּנ"ל.

וְאָזִי הַתּוֹרָה כְּפוֹלָה' - עַל־יְדֵי שֶׁנִּתְהַפְּכוּ גַם הָעֹנֹת לְזָכוֹת.

וְאָזִי גַם הָעֲשִׂירוֹת וְהַשְּׁפַע' הַנִּמְשָׁךְ עַל־יְדֵי־זֶה, הֵיא גַם כֵּן כְּפוֹלָה, בְּבַחֲיַנֵּת 'שְׁפַע־כְּפוֹלָה' הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת 'עֲשִׂירוֹת הַנ"ל, כַּנ"ל.

כִּי הָעֲשִׂירוֹת נִמְשָׁךְ כְּפִי הַתּוֹרָה וְכו'. כְּמוֹ־כֵן ה'שְׁפַע־כְּפוֹלָה' הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת

הָעֲשִׂירוֹת הַגְּדוֹל' שְׁצָרִיכִים לְהַתְּבוּנָתוֹ הַנ"ל, הוּא נִמְשָׁךְ גַם כֵּן מִן ה'תּוֹרָה הַכְּפוֹלָה' - בְּבַחֲיַנֵּת 'מִשְׁנֵה תּוֹרָה', בְּבַחֲיַנֵּת (איוב יא, ט): "כִּי כַפְלִים לְתוֹשִׁיָּה".

הֵינֵנוּ: בְּבַחֲיַנֵּת 'חֲדוּשֵׁי־תּוֹרָה כְּפוֹלָה, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל־יְדֵי ה'בְּעַלְיִת־שׁוּבָה, שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ עַל־יְדֵי 'סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שְׁנַיִם־קַדְמוֹנִיּוֹת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְהַפְּכוּ הָעֹנֹת, לְתּוֹרָה וְלְזָכוֹת כַּנ"ל, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה גַם הַשְּׁפַע כְּפוֹלָה, וְנִמְשָׁךְ 'עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל' הַנ"ל, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנֵּת (דְּבָרִים ח, ט): "לֹא תַחֲסֹר כָּל בְּוָה, כַּנ"ל.

"אֶחָד עָשׂוֹר יוֹם מִחֻרַב דְּרָךְ הַר שְׁעִיר עַד קָדַשׁ בְּרַנֵּעַ. וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בַּעֲשִׂי־תֵי עָשׂוֹר חֲדָשׁ בְּאַחַד לַחֲדָשׁ דְּבַר מֹשֶׁה וְגו'. אַחֲרֵי הַפְּתוֹ אֶת סִיחֵן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחַשְׁבוֹן, וְאֶת עֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּעִשְׂתָּרַת בְּאֲדָרְעִי. בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה בְּאֵר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְאֹמְרוֹ" (דְּבָרִים א, בִּגְדִידָה)

טו.

(חֲיִי־מוֹהַר"ן מַג)

נִמְצָא לְעִיל בְּפִסּוּק (דְּבָרִים א, א): "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה".

טז.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, עֲרֻלָּה ג, הִזו - עַל־פִּי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"ב ח, 'תַּקְעוּ תוֹכְחָה')

'שְׁבָט' הוּא הַחֲדָשׁ הָעֲשִׂי־עֲשָׂרָה, וְאִז "הוֹאִיל מֹשֶׁה בְּאֵר אֶת הַתּוֹרָה", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים א, ג): "וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בַּעֲשִׂי־תֵי עָשׂוֹר חֲדָשׁ לַחֲדָשׁ, הוֹאִיל מֹשֶׁה בְּאֵר אֶת הַתּוֹרָה" וְכו'.

כִּי מֹשֶׁה אָמַר אִז תוֹכְחָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ־שֶׁכְּתוּב שָׁם (שָׁם פְּסוּק א): "אֵלֶּה הַדְּבָרִים

אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל, וַפָּרַשׁ רַשׁ"י: "שֶׁהֵם דְּבָרֵי תוֹכְחָה, כִּי הַזְּמִיר שָׁם כָּל הָעֲוֹנוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם 'בַּמִּדְבָּר בְּעֶרְבָה" וכו'.

וּבְשִׁמְשֵׁה הוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל, הָיָה מְעוֹרָר אֶת 'הַקּוֹל הַמְּשַׁקָּה אֶת הַגֹּן, שְׁעַל־יַד־יָזָה כָּל הָעֲוֹנוֹת מְעַלִּין 'רִיח־טוֹב, שְׁעַל־יַד־יָזָה דִּיקָא יְכוּלִין לְהוֹכִיחַ, כִּי זֶהוּ בַחֲנִינָה 'תוֹכְחָה שֶׁל מֹשֶׁה, כַּמְבָאָר שָׁם בַּמֶּאמָר הַנ"ל.

וְעַתָּה מַה יָּפָה אִף נָעִים ה'סְמִיכוֹת' שֶׁנִּסְמָךְ ה'תוֹכְחָה שֶׁל מֹשֶׁה, ל'מִלְחָמַת עוֹג מִלֶּךְ הַבָּשָׁן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם (פְּסוּקִים אֶד): "אֵלֶּה הַדְּבָרִים וְכוּ, אַחֲרֵי הִפְתּוּ אֶת סִיחֵן וְכוּ, וְאֵת עוֹג מִלֶּךְ הַבָּשָׁן וְכוּ".

כִּי 'מִלְחָמַת עוֹג, הוּא עַל־יַד־י הַקּוֹל' הַנ"ל, שְׁעַל־יָדוֹ דִּיקָא יְכוּלִין לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲנִינָה ה'תוֹכְחָה שֶׁל מֹשֶׁה, כַּמְבָאָר שָׁם הֵיטֵב בַּמֶּאמָר הַנ"ל, שֶׁכָּל עֲנִינֵי מֶאמָר הַנ"ל, כָּלוּל ב'מִלְחָמַת עוֹג' שֶׁהַכְּנִיעוּ מֹשֶׁה, עִין־שָׁם.

וְעַל־כֵּן לֹא הָיָה מֹשֶׁה יָכֹל לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁהַכְּנִיעַ וְהִרְגַּ אֶת עוֹג - שָׂאז זָכָה ל'קוֹל הַנ"ל הַמְּשַׁקָּה אֶת הַגֹּן, שְׁעַל־יַד־יָזָה דִּיקָא יְכוּלִין לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל וּלְהַזְמִיר עוֹנוֹת שְׁלָהֶם, בַּחֲנִינָה: "בַּמִּדְבָּר בְּעֶרְבָה" וכו'. כִּי עַל־יַד־י הַקּוֹל' הַנ"ל, נִתְתַּקְּנִין כָּל הָעֲוֹנוֹת, וּמְעַלִּין 'רִיח־טוֹב'.

וְזָהוּ: "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה וְכוּ, בַּמִּדְבָּר וְכוּ" - הִינּוּ: 'תוֹכְחָה' - "אַחֲרֵי הִפְתּוּ וְכוּ, וְאֵת עוֹג מִלֶּךְ הַבָּשָׁן". כִּי עַל־יַד־יָזָה דִּיקָא הָיָה יָכֹל לְהוֹכִיחַם, כִּי

עַל־יַד־י 'מִלְחָמַת עוֹג' זָכָה ל'קוֹל' הַנ"ל, שְׁעַל־יַד־יָזָה אֶפְלוֹ כָּל הָעֲוֹנוֹת מְעַלִּין 'רִיח־טוֹב' כַּנ"ל, שְׁעַל־יַד־יָזָה דִּיקָא יְכוּלִין לְהוֹכִיחַ כַּנ"ל.

וְזָהוּ: "וַיְהִי וְכוּ בְעֵשְׂתִי עֶשֶׂר חֲדָשׁ וְכוּ" - דְּהִינּוּ: 'בְּשַׁבָּט'. כִּי 'מִלְחָמַת עוֹג, דְּהִינּוּ: לְהַכְנִיעַ הַסְטֵרָא־אַחֲרָא שְׁיַנְקָה מִה'דַּעַת' וְכוּ, לָזָה צְרִיכִין 'תַּפְּלָה־בְּבַחֲנִינָת־דִּין שֶׁל הַבַּעַל־בַּח, שְׁעַל־יַד־יָזָה מוֹצִיאִין כָּל הַחַיּוֹת מִהַקְּלָפָה, וְנַעֲשִׂין 'צְרִים, שְׁעַל־יַד־יָזָה זוֹכִינַן ל'קוֹל' הַנ"ל, שְׁעַל־יָדוֹ גְּדָלִים כָּל ה'רִיחֹת'.

וְזָה בַחֲנִינָה 'אַחַד־עֶשֶׂר סְמָנֵי הַקְּטָרֶת, שְׁעַל־יָדָם מְבָרְרִין כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה מִן הַקְּלָפוֹת. כִּי 'בְּרוּר הַקְּדוּשָׁה מִן הַקְּלָפוֹת' עַל־יַד־י 'אַחַד־עֶשֶׂר סְמָנֵי הַקְּטָרֶת' - זֶה בַחֲנִינָה הַנ"ל, מַה שְׁמוֹצִיאִין הַחַיּוֹת מִן הַקְּלָפָה עַל־יַד־י ה'תַּפְּלָה־בְּבַחֲנִינָת־דִּין שֶׁל הַבַּעַל־בַּח'.

כִּי ה'קְדוּשָׁה' הוּא לְעוֹלָם בְּבַחֲנִינָה 'עֶשְׂרָה', כִּי "אֵין דְּבַר שֶׁבְּקְדוּשָׁה בְּפָחוֹת מִעֶשְׂרָה" (בְּרִכוֹת כ"א:), אֲבָל 'חַיּוֹת הַקְּלָפוֹת' הוּא בְּבַחֲנִינָה 'עֶשְׂתֵּי־עֶשְׂרָה', כִּידוּעַ, שְׁזָהוּ בַחֲנִינָה "אַחַד־עֶשֶׂר אֲלוֹפֵי עֶשׂוֹ" (בְּרֵאשִׁית לו'), בַּחֲנִינָה "עֶשְׂתֵּי־עֶשֶׂר יְרִיעוֹת עֲזִים" וְכוּ (שְׁמוֹת כו, ז; לו, יד), כַּמְבָאָר (סְפָר־הַלְקוּטִים, פְּרָשַׁת הַאֲזִינוּ).

וְזָהוּ בַחֲנִינָה 'אַחַד־עֶשֶׂר סְמָנֵי הַקְּטָרֶת' - הִינּוּ: כִּי מַחְמַת שְׁעַל־יַד־י הַקְּטָרֶת הָיוּ צְרִיכִין לְבָרַר הַקְּדוּשָׁה מִעֲמֻקֵּי הַקְּלָפוֹת, עַל־כֵּן הָיָה בְּהַקְּטָרֶת, 'אַחַד־עֶשֶׂר סְמָנִים' דִּיקָא, כִּדִּי לְהַכְנִיעַ וּלְהַמְתִּיק הַדִּין בְּשִׁרְשׁוֹ.

הִינּוּ: שֶׁה'קְלָפוֹת' שֶׁהֵם בַּחֲנִינָה 'תַּקְּוָה־הַדִּינִים, שְׁיַנְקָתָם וְחַיּוֹתָם בְּבַחֲנִינָה

עשתי-עשרה, הם נכנעים בשרשם דיקא, דהינו: על-ידי אחד-עשר סמני הקטרת'.

שזהו בחינת תפלה-בבחינת-דין, שנדמה להם שהיא שלהם, כי הם בחינת דינים, ועל-ידי-זה דיקא מוציאין מהם חיותם וכו'.

כמו-כן מקרבין דיקא אחד-עשר סמני הקטרת', שזהו בחינת דינים, כי ה'דינים' שהם אחיזת הקלפות יונקים מבחינת אחד-עשר'.

אבל כח הקטרת גדול בלכך - שדיקא על-ידי-זה, על-ידי אחד-עשר סמני הקטרת', מוציאין מהם חיותם, בבחינת ה'תפלה-בבחינת-דין, שעל-ידי דיקא מוציאין החיות מהקלפות, כנ"ל.

נמצא: ש'אחד-עשר סמני הקטרת', זה בחינת תפלה בבחינת דין, שעל-ידי-זה זוכין ל'ריח-טוב', שהוא 'מזונא-דנשמטא', שהוא תקון חטא עץ הדעת טוב ורע' (בראשית ב, ט"ז).

ועל-כן אז "בעשתי עשר חדש, הואיל משה באר את התורה, אחרי הכתו" וכו' - כי אז היא עקר התקון של מלחמת עוג, שהוא על-ידי ה'תפלה-בבחינת-דין' כנ"ל, שהוא בחינת אחד-עשר סמני הקטרת', ואז הסטרא-אחרא מקיאה כל הקדשה וכל הדעת שבלעה.

ואזי זוכה ה'צדיק-האמת' בחינת משה, לדעת גדול, דהינו: התגלות-התורה, ועל-ידי-זה יכול להוכיח את ישראל כנ"ל.

ועל-כן אז הוכיח משה את ישראל, ואז "הואיל באר את התורה" וכו' -

כי כל-זה נעשה על-ידי ה'תפלה-בבחינת-דין, שהוא בחינת מלחמת עוג, בחינת אחד-עשר סמני הקטרת', בחינת "עשתי עשר חדש", שאז ראשה-שנה לאילנות, שהוא תקון פגם עץ-הדעת וכו', כנ"ל [ע"ד שם בפנים בענין ראשה-שנה לאילנות' בחדש שבט דיקא, והוא תקון חטא עץ-הדעת].

וזהו בחינת מה שהתחיל משה בתוכחתו (שם פסוק ב): "אחד עשר יום מהרב דרך הר שעיר עד קדש ברנע". כי עקר ה'תוכחה', הוא על-ידי בחינת אחד-עשר, שהוא בחינת ה'תפלה-בבחינת-דין, שמשם יניקת הקלפות, שהם בחינת אחד-עשר, שעל-ידי-זה דיקא מכניעין אותם, כי עומדת ב'בית-הבליעה' שלו וכו', כנ"ל.

וזהו בחינת: "אחד-עשר יום מהרב דרך הר שעיר עד קדש ברנע".

הינו: כשרוצין לחרב מדור הקלפות, שאז צריכין לעבר ולילך "דרך הר שעיר", כדי להוציא החיות משם.

על-כן צריכין לזה בחינת "אחד-עשר יום" - דהינו: בחינת אחד-עשר סמני הקטרת', שהוא בחינת תפלה-בבחינת-דין, שהיא עומדת בבית-הבליעה שלו.

ואזי הסטרא-אחרא צריך להוציא ולהקיא כל הקדשה שבלע, עד שמקיא גם עצמות חיותו ממש.

וזהו: "עד קדש ברנע" - שמכרח לנענע ולהוציא כל הקדשה לבר.

וזהו: "ברנע" - לשון הקאות, שמוציא ביחה וניעה לבר ולחוץ, הינו: שהסטרא-אחרא נותן הקאות, ומוציא ומקיא לחוץ כל הקדשות שבלע, שזה

נעשה על-ידי ה'תפלה בבחינת-דין, שהוא בחינת "אחד עשר יום", בחינת 'אחד-עשר ספני הקטרת', בחינת "עשתי-עשר חדש", כנ"ל.

יותר ה'רוח-חיים' הנ"ל, בחינת "פי שנים" הנ"ל - פי יש להם פח יותר לקבלו, על-ידי רבוי הכלים הקדושים של כל אחד.

"ויברך אתכם כאשר דבר לכם" (דברים א, יא)

"ראה נתתי לפניכם את הארץ וגו', לתת להם ולזרעם אחריהם" (דברים א, ח)

יט.

(ח"א לד, ג-ד)

יז.

(לקוטי-הלכות, השלמה מכתב-יד - נדפס בסוף חלק ח)

"ראה נתתי לפניכם את הארץ וכו', לתת להם ולזרעם אחריהם" (דברים א, ח) - ראשי-תבות 'אלו"ל'. [זה ענין 'ארץ-ישראל' שהוא 'תקוה-הברית' השיך לחדש אלול, עיר-שם].

"ברית - מרובה ליסוד, אשר הוי"ה שלו בנקוד מלאפיו"ם (בכל ספרי קבלה, ומובא ב'שערי-ציון' שער תקוה-הנפש).

כי ה'מלאפיו"ם' הוא האותיות 'מלא פום' - להורות: ש'כלי השפע', הינו ה'פה' של ה'צדיק', הוא 'מלא' מאלקות של השם-יתברך.

כי לכאורה קשה, למה אנו צריכין לתפלה, והשם-יתברך יודע מחשבות?!

אבל מחמת שהדבור הוא 'כלי השפע', שבהם מקבלין השפע, כמו שכתוב (דברים א, יא): "ויברך אתכם כאשר דבר לכם" - הינו: לפי הדבור פן השפע.

אם ה'דבור' הינו ה'כלי-השפע', הוא בשלמות ובמלואה, אזי יכולין לקבל בהם רב שפע.

וה'דבורים של הצדיק, בודאי הוא בשלמות ובמלואה, לכן יכול להמשיך השפע לישראל.

ועל-ידי-זה נקרא בחינת 'מלא פום' - להורות: שה'פה' שלו ב'מלואה' וב'שלמות'.

וכל אחד ואחד מישראל, יש בו בחינת "צדיק מושל" (שמואל-ב כג, ג), שהוא

"ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם" (דברים א, יא)

יח.

(לקוטי-הלכות, הכשר-בלים ד, מ)

ה'רוח-ה'לעלא' גבה מאד. ועל-פן צריכין הרבה תלמידים, שיוכלו להמשיך ה'רוח-חיים', בחינת 'פי- שנים' מרובם, וכמו שאמרו רז"ל (אבות פ"א מ"א): "והעמידו תלמידים הרבה".

וזהו בחינת מעלת רבוי בני ישראל שהשם-יתברך והצדיקים מברכים בזה כמה פעמים, כמו שכתוב: "ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם" (תהלים קטו, יג): "יברך יראי ה'" וכו'. וכתוב (שם פסוק יד): "יוסף ה' עליכם ועל בניכם".

כי כל מה שמתרבין בני-ישראל הכשרים הנלוים אל הצדיק-האמת - מקבלין

בְּחִינַת 'מְלֵא פֹה', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעיה ס, כא):
"וְעַמּוֹד בְּלִם צְדִיקִים".

וְזֶהוּ פְרוּשׁ (תהלים קיד, ב): **"יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלוֹתָיו" - הֵינּוּ: "מִי מוֹשֵׁל בִּי, צְדִיק" (מועד-קטן טז: על פסוק "צדיק מושל" הנ"ל), כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל דָּבָר יָקָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נְקֻדָּה', מֵה שְׁאִין בַּחֲבֵרוֹ וְכוּ'.**

שֶׁה'שִׁפַּע' הוּא לְפִי ה'הֲרַחַבַת הַפֶּה', וְלְפִי 'כְּלֵי הַדְּבוּר', כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ.

[קצור-לקוטי-מוהר"ן אות ב-ג: הצדיק הוא שומר בריתו כראוי, ו'ברית מרובה ליסוד, אשר הוי"ה שלו נקוד מלאפוס", שהוא אותיות 'מלא פה'. להורות: כי 'פיו' של הצדיק, הוא 'מלא' מאלקות של השם-יתברך, ו'דבוריו' בודאי הם 'בשלמות ובמלאות'. ועל-כן יכול להמשיך השפע לישראל, כמו שכתוב: "ויברך אתכם כאשר דבר לכם" - היינו: לפי ה'דבור' בן ה'שפע', כי אין די ב'מחשבה' לבד.

ואף-על-פי שהקדוש-ברוך-הוא יודע מחשבות, צריכין להתפלל ב'פה מלא' דיקא, כי ה'דבור' הוא 'כלי-השפע' ואם הם בשלמות ובמלאות אזי יכולין לקבל בהם רוב שפע. ועל-כן צריכין להתפלל על כל מה שחסר לאדם בגשמיות וברוחניות, ב'דבור פה' דיקא - בדי שעל-ידי זה ימשיך ה'שפע'.

וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, יֵשׁ בוֹ בְּחִינַת: "צְדִיק מוֹשֵׁל", בְּחִינַת 'מְלֵא פֹה', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "וְעַמּוֹד בְּלִם צְדִיקִים" - כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל דָּבָר יָקָר שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקֻדָּה מֵה שְׁאִין בַּחֲבֵרוֹ].

"איכה אשא לבדי, טרחכם ומשאכם וריבכם"
 (דברים א, יב)

ו'משאכם' - מלמד שהיו אפיקורסין.
 (רש"י: ספרי דברים יב)
 אלו זכיתם, הייתם קוראים בתורה (דברים א, יב):
 "איכה אשא לבדי". ועכשו שלא זכיתם, הרי אתם קוראים (איכה א, א): "איכה ישבה בדד".
 (איכה-רבה, פתיחתא יא)

"איכה ישבה". שלשה נתנבאו בלשון 'איכה', 'משה' 'ישעיה' ו'ירמיה'. 'משה' אמר (דברים א, יב): "איכה אשא לבדי" וגו'. 'ישעיה' אמר (ישעיה א, כא): "איכה היתה לזונה". 'ירמיה' אמר (איכה א, א): "איכה ישבה בדד".

אמר רבי לוי: משל למטרונה שהיו לה שלשה שושבינין, אחד ראה אותה בשלונתה, ואחד ראה אותה בפחזותה, ואחד ראה אותה בגנולה. כך: 'משה' ראה את ישראל בכבודם ושלותם, ואמר: "איכה אשא לבדי טרחכם". 'ישעיה' ראה אותם בפחזותם, ואמר: "איכה היתה לזונה". 'ירמיה' ראה אותם בגנולה, ואמר: "איכה ישבה".
 (איכה-רבה א, א)

ג.

(טיחות-הר"ן לז)

'אפיקורסות' נקראת 'משא', כמו שכתב רש"י על "משאכם" (דברים א, יב): "מלמד שהיו בהם אפיקורסים" (ספרי דברים יב).

על-כן פשנוסע להצדיק, הוא משליך מעליו משוי גדולה - כי מאחר שנוסע, כבר יש לו אמונה, שהוא הפך האפיקורסות.

כא.

(לקוטי-הלכות, דינים ה, ה - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, תקעו אמונה)

עקר 'אריכת-הגלות', על-ידי 'פגם-המשפט', שעל-ידי-זה נמשך ביותר 'פגם-הברית' שקשה מאד לתקן, פמוכן בהתורה הנ"ל, וכמו שכתוב (עמוס ה, ז): "ההפכים ללענה משפט", וכתוב (מיכה ג, יא): "ראשיה בשחד ישפטו" וכו', וכן בהרבה פסוקים.

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (איכה-רבה א, א): [שלשה נתנבאו בלשון 'איכה'] ש'משה' אמר (דברים א, יב): "איכה אשא לבדי" וכו'. 'ישעיה' אמר (ישעיה א, כא): "איכה היתה לזונה" וכו'. ו'ירמיה' אמר (איכה א, א): "איכה ישבה" וכו'.

יְדֵי 'תְּקוּן־הַמִּשְׁפָּט', שְׁעַל־יְדֵי־זֶה עֵקֶר
'תְּקוּן־הַבְּרִית', וְכֵן ל'.

נב.

(לקוטי־הלכות, גזיקין ה, ו - על־פי
לקוטי־מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

עַל־יְדֵי 'פְּגַם־הַמִּשְׁפָּט', נִפְגַּם ה'אֱמוּנָה'
וְכוּ'. וְכֵל ה'אֲרִיכוֹת־הַגְּלוּת' שֶׁל
עֲכָשׁוּ מִשָּׁם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (עמוס ה, ז):
"הַהֲפָכִים לְלַעֲנָה מִשְׁפָּט" וְכוּ', וְכְמוֹ שְׁכָתוּב
בִּישְׁעִיָּה (א, כג) ב'הַפְּטָרַת חֲזוֹן': "יְתוֹם לֹא
יִשְׁפֹּטוּ" וְכוּ'.

זֶה עֵקֶר ה'קִינּוֹת שֶׁל אִיכָה' - כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ (אִיכָה־רַבָּה א, א): [שְׁלֹשָׁה
נִתְנַבְּאוּ בְּלִשׁוֹן 'אִיכָה'] ש'מֹשֶׁה' אָמַר (דְּבָרִים א, יב):
"אִיכָה אִשָּׁא לְבַדִּי", ו'יִשְׁעִיָּה' אָמַר (ישעיה א,
כא): "אִיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה" וְכוּ', ו'יִרְמְיָה'
אָמַר (אִיכָה א, א): "אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד" וְכוּ' -
כִּי הַכֹּל אֶחָד וְתִלּוּי זֶה בְּזֶה.

כִּי 'מֹשֶׁה' אָמַר: "אִיכָה אִשָּׁא לְבַדִּי",
לְעַנְיָן 'תְּקוּן־הַמִּשְׁפָּט' - לֹאמַר: שְׁגַם
עָלָיו קָשָׁה לְהַשְׁלִים בְּשִׁלְמוֹת 'תְּקוּן־
הַמִּשְׁפָּט', כְּמוֹ שְׁכָתוּב שָׁם: "אִיכָה אִשָּׁא
לְבַדִּי, טְרַחְכֶם וּמִשְׁאַכֶם וְרִיבְכֶם", לְעַנְיָן
ה'מִשְׁפָּט'.

ו'יִשְׁעִיָּה' רָאָה אוֹתָהּ בַּפְּחֲזוּתָהּ, אָמַר:
"אִיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה" - עַל
שֶׁכָּבַר פְּגַמוֹ הַרְבֵּה ב'מִשְׁפָּט', כְּמוֹ שְׁכָתוּב
שָׁם (ישעיה א, כא): "קָרִיָּה נְאֻמָּה מְלֹאֲתִי
מִשְׁפָּט" וְכוּ'.

זֶהוּ (שָׁם): "קָרִיָּה נְאֻמָּה מְלֹאֲתִי
מִשְׁפָּט" - כִּי 'תְּקוּן־הָאֱמוּנָה' עַל־יְדֵי
'תְּקוּן־הַמִּשְׁפָּט', כֵּן ל'.

זֶהוּ: "אִיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה" - כִּי עַל־יְדֵי
'פְּגַם־הַמִּשְׁפָּט' נִמְשָׁד 'זְנוּת וְנֹאזָה'.

כִּי 'מֹשֶׁה' אָמַר: "אִיכָה אִשָּׁא לְבַדִּי
טְרַחְכֶם" וְכוּ', לְעַנְיָן 'תְּקוּן־הַמִּשְׁפָּט' -
שְׁגַם עָלָיו קָשָׁה וְכָבֵד זֶה הַדָּבָר מְאֹד, לְבָרַר
הַמִּשְׁפָּט, שְׁעַל־זֶה אָמַר: "אִיכָה אִשָּׁא לְבַדִּי,
טְרַחְכֶם וּמִשְׁאַכֶם וְרִיבְכֶם, הִבּוּ לָכֶם אֲנָשִׁים"
וְכוּ' - שְׁפֹלֶזָה מְדַבֵּר לְעַנְיָן 'תְּקוּן־הַמִּשְׁפָּט'.

כִּי מֹשֶׁה רָאָה כְּמָה קָשָׁה וְכָבֵד 'תְּקוּן־
הַמִּשְׁפָּט', עַל־כֵּן אָמַר שְׁגַם הוּא אֵינוֹ
יָכוֹל לְבָרְרוֹ בְּעֶצְמוֹ. וְעַל־זֶה אָמַר: "אִיכָה
אִשָּׁא לְבַדִּי" וְכוּ', וְכֵן ל' - כִּי קָשָׁה מְאֹד
לְדוֹן בִּיחִידִי וְכֵן ל'.

וְאַחֲרֵי־כֵן ב'דוֹרוֹ שֶׁל יִשְׁעִיָּה', נִתְקַלְקַל
ה'מִשְׁפָּט' מְאֹד, וְעַל זֶה צָעַק:
"אִיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה קָרִיָּה נְאֻמָּה, מְלֹאֲתִי
מִשְׁפָּט" וְכוּ' [צַדִּיק יִלִּין בָּהּ וְעַתָּה מְרֻצָּחִים].

כִּי עֵקֶר הַקְּלִקוּל שְׁנַעֲשִׂית "לְזוֹנָה", בְּחִינַת
'פְּגַם־הַבְּרִית', הוּא עַל־יְדֵי 'קְלִקוּל־
הַמִּשְׁפָּט', עַל־יְדֵי שְׁבַת־חֻלָּה הִיְתָה "מְלֹאֲתִי
מִשְׁפָּט" וְכוּ', וְעַתָּה מְרֻצָּחִים, דְּהֵינּוּ:
'קְלִקוּל־הַמִּשְׁפָּט' - כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא וְכוּ'
(עֵינן בְּפָגַם).

וְעַל־יְדֵי־זֶה הִתְגַּבְּרָה הַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא, עַד
שֶׁנִּחְרַב הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל
זֶה צָעַק יִרְמְיָה: "אִיכָה יִשְׁבָּה" וְכוּ' - כִּי
עֵקֶר הַחֲרָבָן בָּא עַל־יְדֵי 'פְּגַם־הַמִּשְׁפָּט',
שֶׁהוּא 'פְּגַם־הַבְּרִית', שֶׁקָּשָׁה לְתַקֵּן מְאֹד
מְאֹד.

וְעֵקֶר הַתְּקוּן נִגְמַר רַק עַל־יְדֵי 'מִשִּׁיחַ'
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ישעיה יא, ד): "וְשִׁפְט
בְּצַדִּיק דְּלִים וְכוּ', יִשְׁפֹּט עֲנִי עִם" וְכוּ'. וְכֵן
בְּהַרְבֵּה פְּסוּקִים שֶׁמְדַבֵּר מֵעֶצֶם 'תְּקוּן־
הַמִּשְׁפָּט' שִׁיחִיָּה עַל־יְדֵי 'מִשִּׁיחַ'.

וְאִז יִתְקַיֵּם (שָׁם א, כז): "צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט
תִּפְדָּה" - כִּי עֵקֶר הַנְּאֻלָּה תִּהְיֶה עַל־

"ואצוה את שפטיכם וגו', ושפטתם
צדק בין איש ובין אחיו" (דברים א. טז)
- עניני ד'ינים' ו'תקון-המשפט' -

נג.

(ח"א ב. ג. ד. ה.)

"משפט, הוא עמודא-דאמצעותא" (תקוני-
זהר יז): - הינו: שקולע עם כלי-
זינו אל המקום הצריך, ואינו מטה לימין,
ולא לשמאל, אלא לאמצע. וזה בחינת
(תהלים קיב, ה): "כלכל דבריו במשפט".

ועל-ידי מה זוכה לבחינת משפט? - על-
ידי 'צדקה' - שעל-ידי 'צדקה'
אוחזין במדת ה'משפט', כמו שכתוב (דברים
לג, כא): "צדקת ה' עשה ומשפטיו", וכמו
שכתוב (תהלים צט, ד): "משפט וצדקה
ביעקב" וכו'.

כי 'צדקה' הוא על-ידי 'משפט', כמו
שכתוב (שם עה, ח): "אלקים שפט, זה
ישפיל וזה ירים", "שמוריש לזה, ומעשיר
לזה" (שמות רבה לא, ג).

וכשנותן 'צדקה' - הוא בבחינת "זה
ישפיל" - שמחסר ממונו;
ובבחינת "וזה ירים" - שמעשיר לעני.
נמצא: שאוחז על-ידי-זה במדת 'משפט'.

ועקר של המחשבות-זרות, הם על-ידי
'קלקול-המשפט'.

כי 'משפט' הוא בחינת 'עיניו', כמו שכתוב
(בראשית יד, ז): "ויבאו אל עין משפט";

ועל-ידי 'קלקול משפט', בא קלקול
ל'עיניו', כמו שכתוב (דברים טז, יט): "כי
השחד יעור עיני חכמים" - זה בחינת
'מחשבות-זרות' שבתפלה, שהם "עניני
דמכסין על עיניו" (זהר פנחס רנב), כמו שכתוב
(איכה ג, מד): "סבותה בענין לך" וכו'.

ו'ירמיה' ראה אותה בחרבנה, ואמר:
"איכה ישבה בדד" וכו' - כי
עקר החרבן היה על-ידי-זה, על-ידי 'פגם-
המשפט', שעל-ידי-זה נופלין 'אהבות-
הנפולין', ונמשך 'תאות-נאות' וכו', כמו
שמבאר שם (בהתורה ח"ב ה), שעל-ידי-זה חוזר
ונתקלקל כל התקונים הנ"ל, שעקרום
ה'אמונה'.

ועל-כן מסים שם: שעקר הגאלה תלויה
ב'תקון-המשפט', כמו שכתוב
(ישעיה שם, כז): "ציון במשפט תפדה" וכו'.

וזהו: "ציון במשפט תפדה, ושביה
בצדקה" - כי עקר התקון על-ידי
'בעל-צדקה האמתיים', שזוכין לתן צדקה
למקום הצריך, לצדיקי-אמת והנלוים אליהם
וכו' - שעל-ידי-זה עקר 'תקון-האמונה'.

ועל-כן 'פגם-המשפט' עצום מאד, ועל-
ידי-זה כל החרבן - כי כשפוגם
ב'משפט' ומטה ה'דין, ומחזיק ידי העושה
עול, שמכחש בעמיתו, ועושק ממונו
ופרנסתו של חברו שלא כדין, נמצא: שהוא
פוגם בממון ופרנסת ישראל, שבשרשו הוא
קדוש מאד, וכל ה'אמונה' נמשך על-ידי-זה.

והדין המעות את הדין, פוגם בזה הרבה -
כי בודאי על-ידי 'ממון של אסור'
שלוקח אחד מחברו שלא כדין, בודאי על-
ידי ממון כזה, אין ממשיכין 'אמונה'.
אדרבא, על-ידי ממון כזה, נפגמת ה'אמונה'
מאד.

ועל-כן באמת אמרו רז"ל (במדבר רבה ט, ב):
"המכחש בעמיתו, נחשב כעובד
עבודה-זרה". ועל-כן 'פגם-המשפט' עצום
מאד, כי על-ידי-זה עקר 'פגם-האמונה', כנ"ל.

וּלְעֵתִיד שִׁיתֵּקֵן בְּחִינַת מְשַׁפֵּט, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (וְשַׁעֲיָה א, כז): "צִיּוֹן בְּמִשְׁפֵּט תִּפְדָּה" - אָזִי יִתְעַבֵּר "עֲנַנִּין דְּמִכְסִּין עַל עֵינָא", כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שָׁם נב, ח): "כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן".

נד.

(ח"ב ה, יא-יב)

עַל-יְדֵי 'עוֹוֹת-הַמְּשַׁפֵּט' - נוֹפְלִין בְּחִינַת 'אֱהָבוֹת' מִן ה'מְרַכְּבָה'.

כִּי "כִּסְאוֹת לְמִשְׁפֵּט" (תְּהִלִּים קכב, ה), בְּחִינַת ה'מְרַכְּבָה, שָׁם הוּא בְּחִינַת 'אֱהָבָה קְדוּשָׁה, בְּבִחִינַת (שִׁיר-הַשִּׁירִים ג, י): "מְרַכְּבוֹ אֲרַגְמֹן, תּוֹכוֹ רְצוּף אֱהָבָה".

וּכְשֶׁנִּפְגָּם ה'מְרַכְּבָה' עַל-יְדֵי "עוֹוֹת הַדִּין" (אֲבוֹת פ"ה מ"ח), נוֹפְלִים מִשָּׁם 'אֱהָבוֹת-נְפוּלוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּא חֲסוֹן-שְׁלוֹם 'פְּגַם-הַבְּרִית'.

וְ'עוֹוֹת-הַמְּשַׁפֵּט' - נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'תְּפִלִּין רְעִים'. כִּי ה'תְּפִלִּין מַחִין, נַעֲשִׂין עַל-יְדֵי שְׁמַעְלִין ה'לְחוֹת וְשִׁמְנוּנִית הַגּוֹף, מִבְּחִינַת "הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ" (וַיִּקְרָא טו, ג) לְבִחִינַת 'חוֹתֵם דְּקִדְשָׁה, בְּחִינַת 'תְּפִלִּין מַחִין'.

וַיֵּשׁ 'לְחוֹת' שְׁצָרִיכִין לְצֵאת, בְּבִחִינַת 'טַפַּת עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל, וְכִשְׁמַעְלִין בְּחִינַת אֵלוֹ ה'שִׁמְנוּנִית' מִבְּחִינַת "הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ" אֶל ה'מַח' - אָזִי נִתְעַרֵב פְּסָלֵת בְּהַמַּחִין וְהַתְּפִלִּין, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה 'קְלָקוּל-הַמְּשַׁפֵּט' וְכו'.

וְזֶהוּ (חֲבִקוּק א, ד): "עַל-בֶּן יֵצֵא מְשַׁפֵּט מְעַקֵּל" - הֵינּוּ 'קְלָקוּל הַמְּשַׁפֵּט'. כִּי ה'מְשַׁפֵּט' עַל-יְדֵי ה'מַח', כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּשִׁלְמוֹה (מְלָכִים-א ג, כח): "כִּי רָאוּ כִּי חָכְמַת אֱלָקִים בְּקִרְבוֹ לַעֲשׂוֹת מְשַׁפֵּט". וְעַל-בֶּן כְּשֶׁנִּפְגָּם ה'מַח', נִתְקַלְקַל ה'מְשַׁפֵּט'.

וְזֶה 'מְעַקֵּל' ל', אוֹתִיּוֹת 'עַמְל"ק, שְׁעַל-יְדוֹ בָּא ה'טְמֵאָה הַנ"ל, בְּבִחִינַת (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרָה בְּדַרְדָּר".

וְהַתְּקוּן: עַל-יְדֵי 'קִשּׁוֹר הַמְּרַכְּבָה, בְּחִינַת: "מְרַכְּבוֹ אֲרַגְמֹן", שֶׁהֵם דְּפָאֵל וְגַבְרִיאֵל וְכו', שֶׁהֵם 'מְלָאכֵי הַמְּרַכְּבָה' שְׁצָרִיךְ לְקִשְׁרֵם, לְתֵקֵן 'פְּגַם-הַמְּרַכְּבָה' שְׁמִשָּׁם בְּאִין ה'אֱהָבוֹת-הַנְּפוּלוֹת'.

נה.

(סְפָר-הַמִּדּוֹת, עֲנַנִּין דְּיָנִים וּמְשַׁפֵּט)

[א] כְּשֶׁתִּהְיֶה נִזְהָר מ'שִׁנְאוֹת-הַנֶּסֶךְ' - אָזִי כְּשִׁיחִיָּה לָךְ אֵיזָהוּ מְשַׁפֵּט עִם אֲלֵם שְׂאִינוֹ רוֹצֵה לְפָשֵׁר עִמָּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְפָּשֵׁר עִמָּךְ (אֱהָבָה ח"א ט).

[ב] אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, בָּא עַל-יְדֵי "חֵק וּמְשַׁפֵּט" (שְׁמוֹת טו, כה). (אֲכִילָה ח"ב יד).

[ג] עַל-יְדֵי ה'דְּיָנִים' וְה'מְלַמְּדִים' שְׂאִינָם טוֹבִים, גַּם 'שׁוֹחֲטִים' - עַל-יְדֵי-זֶה הַשּׁוֹנְאִים אוֹכְלִים פְּרִנְסָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל (גְּנֻבָה וְגֻזְלָה ט).

[ד] כָּל דִּין שֶׁדִּין אֵמֶת - דִּינָיו אֵינָם בְּטָלִים, וְנִתְקַיֵּם אֲפֹלוֹ שְׁלֵא בְּרִצּוֹן בְּעַלְי-הַדְּיָנִים (דִּין א).

[ה] עַל-יְדֵי שֶׁהַדִּין-תּוֹרָה הוֹלֵךְ וְנִתְמַעֵט - עַל-יְדֵי-זֶה הַפְּרִנְסָה נִתְמַעֵטָת, וְכֵן לְהַפְּדָה (דִּין ב).

[ו] עַל-יְדֵי הַעֲמַדַת 'דְּיָנִים שְׂאִינָם-הַגּוֹנִים' - בָּאִים הַרְהוּרֵי עֲבוֹד-הַזָּרָה (דִּין ג; הַרְהוּרִים ח"ב ז).

[ז] עַל-יְדֵי חֲתוּן עִם תְּלַמִּיד-חֶכֶם - עַל-יְדֵי-זֶה נִתְמַנִּים 'דְּיָנִים כְּשָׂרִים' (דִּין ד; חֲתוּן ח"ב ד).

[ח] עַל-יְדֵי 'דְּיָנִים כְּשָׂרִים' - הַתּוֹרָה הַבִּיבָה בְּעוֹלָם (דִּין ה).

[ט] עַל-יְדֵי הַבְּזִיוּנוֹת שְׁמִבְזִין אֶת ה'דְּיָנִים' - הַתְּבוּאָה-נִשְׁתַּלַּח בָּהּ מֵאֲרָה (דִּין ו).

[י] עַל-יְדֵי הַבְּזִיוּנוֹת שְׁמִבְזִין דְּיָנֵי יִשְׂרָאֵל - עַל-יְדֵי-זֶה הֵיכָר הוּא בְּעוֹלָם (דִּין ז).

הַרְחֵמֵם, וּבִדְאִי הוּא מְקַיֵּם בְּנֹו (אבות פ"א מ"ד): "הוֹי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף־זְכוּת".

כִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ יוֹדֵעַ מְקוֹם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי כָּל הַמְּקוֹמוֹת הֵם אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי "הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ", כַּנ"ל. וְעַל־כֵּן כֵּן הוּא יִתְבַּרֵּךְ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת 'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה', שֶׁהוּא 'יוֹם־הַדִּין' - כִּי הוּא מְקַיֵּם: "אֵל תִּדִּין אֶת חֲבֵרְךָ, עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמְקוֹמוֹ", כִּי "הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם", כַּנ"ל.

נז.

(ח"ב ה, יא)

בְּרֵאשִׁי־הַשָּׁנָה - אִזְ הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַת דִּין וּמִשְׁפָּט, "כִּי הַמִּשְׁפָּט 'לְאֻלְקִים' הוּא" (דְּבָרִים א, יז), וְעַל־יְדֵי־זֶה מוֹצִיאִין כָּל הַחַיּוֹת שֶׁל הַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא שְׂיִנְק מִדַּעַת וּמִתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים פא, ה): "כִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא, מִשְׁפָּט 'לְאֻלְקִי' יַעֲקֹב". "חֵק לְשָׁנָא דְּמִזְזוּנָא" (בִּיצָה טז).

הִינּוּ: שְׂמוֹצִיאִין כָּל הַמְּזוּזֵן וְהַחַיּוֹת מִהַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא, כִּי הוּא מְכַרְח לְהוֹצִיא וּלְהַקִּיא הַכֹּל, עַל־יְדֵי בְּחִינַת "מִשְׁפָּט 'לְאֻלְקִי' יַעֲקֹב", הִינּוּ: עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּבַחֲיַנַת דִּין וּמִשְׁפָּט - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְקַיֵּם כָּל הַקְּדוּשָׁה שֶׁבָּלַע מִן הַדַּעַת וּמִתְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל.

"וּבְדָבַר הַזֶּה אֵינְכֶם מְאֲמִינִם בֵּה" (דְּבָרִים א, לב)

נח.

(לְקוּטִי־הַלְכוּת, שׁוּמֵר־שָׂבֵר ד, ט)

וְזֶה שְׁקוּרִין 'פְּרֹשֶׁת דְּבָרִים' קֹדֶם תְּשַׁעֲה־בָּאב, כִּי כָּל 'פְּרֹשֶׁת דְּבָרִים' מְדַבֶּרֶת

[יא] כְּשֵׁאיִזְהוּ רָשָׁע נִתְגַּדֵּל, אִזִּי קָשָׁה לְחַדֵּשׁ אִיזְהוּ סְבָרָה בְּפוֹסְקִים. גַּם דְּבָרֵי הַדִּינִים אֵינָם נִשְׁמָעִים בְּאִזְנֵי הַבַּעֲלֵי־דִינִים (דִּין ח; הַתְּנַשְׂאוֹת ח"ב ז; חֲדוּשֵׁי־דָאוֹרִיתָא ח"ב יד).

[יב] הַתְּחַדְּשׁוֹת הַמְּסִים וְאֶרְנוֹנִיּוֹת - הוּא עַל־יְדֵי הַדִּינִים' (דִּין ט).

[יג] עַל־יְדֵי הַעֲמַדַת 'דִּינִים כְּשָׂרִים' - נִתְבַּטַּל הַצָּרוֹת (הַמְּתַקְתֵּי־דִין יח).

[יד] הַפְּשָׁרָה' (שְׁלַח־עֲרוּךְ חֲשׁוֹן־מִשְׁפָּט יב, ב) - הִיא 'מִשְׁפָּט' שֶׁיֵּשׁ בּוֹ 'צְדָקָה' (צְדָקָה יא).

"כִּי הַמִּשְׁפָּט לְאֻלְקִים הוּא" (דְּבָרִים א, יז)

נו.

(ח"ב א, יד)

כְּשֵׁאָדָם יוֹשֵׁב לְדַבֵּר בְּחֵבְרוֹ - זֶה בְּחִינַת 'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה', שֶׁהוּא 'יוֹמָא־דְּדִינָא', שֶׁהוּא יוֹשֵׁב וְדָן אֶת חֲבֵרוֹ.

וְצָרִיךְ לָזַהַר מְזֵה מְאֹד, וּלְהַסְתַּכֵּל עַל עֲצֻמוֹ הַיֵּטִב: "אִם הוּא רָאוּי לָזֶה לְשִׁפְט אֶת חֲבֵרוֹ"?

"כִּי הַמִּשְׁפָּט לְאֻלְקִים הוּא" (דְּבָרִים א, יז) - כִּי רַק 'הוּא יִתְבַּרֵּךְ לְבִדּוֹ' רָאוּי לְשִׁפְט אֶת הָאָדָם.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (אבות פ"ב מ"ד): "אֵל תִּדִּין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמְקוֹמוֹ" - וּמִי הוּא שְׂיָכוֹל לִידַע וּלְהַגִּיעַ לְמְקוֹם חֲבֵרוֹ, כִּי־אִם הַשֵּׁם־יִתְבַּרֵּךְ, "שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה סח, ט), וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ מְקוֹם אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

וְעַל־כֵּן הוּא לְבִדּוֹ יִתְבַּרֵּךְ יָכוֹל לְדוֹן אֶת הָאָדָם, כִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ 'בַּעֲלֵ־

מִהַדְרֵךְ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל - כַּמְבָּאָר שֶׁשׁ הֵיטֵב:
שָׁפֵל תּוֹכַחַה שֶׁל מֹשֶׁה שָׁם הוּא, עַל שֶׁפָּגְמוּ
יִשְׂרָאֵל בְּהַדְרֵךְ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, עַל שֶׁלֹּא הָיוּ
חֲזָקִים בְּאִמּוּנָתָם.

כְּמוֹ שֶׁמִּתְחִיל שָׁם (דְּבָרִים א, ב): "אֶחָד עָשָׂר
יּוֹם מִחֶרֶב דֶּרֶךְ הַר שִׁעִיר עַד קִדְשׁ
בְּרִנְעִי". וְכֵן שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם: "אֵין לָךְ דֶּרֶךְ
קֶצֶר" וְכוּ', וְכָל כֵּן הָיְתָה שְׂכִינָה מִתְּלַבֵּטָת
בְּשִׁבְלֵכֶם, לְמַהֵר בִּיאֲתָכֶם לְאַרְצְךָ" וְכוּ'.

וְכֵן הוֹלֵךְ בְּכָל דְּבָרֵי תּוֹכַחְתּוֹ, בְּכָל הַסְּדָרָא
כְּלָה, שְׁמוּכִיחַ אוֹתָם: עַל שֶׁגָּרְמוּ עֲכוּב
בְּהַדְרֵךְ לָבֵא לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁהִכְרַחוּ
לְהַתְמַהֵמָה שָׁם אַרְבָּעִים שָׁנָה.

וְכַל־זֶה עַל־יְדֵי חֲטָא הָעָגֹל וְהַמְרַגְלִים
שֶׁפָּגְמוּ בְּאִמּוּנָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב
(דְּבָרִים א, לב): "וַיִּבְדָּבֵר הַזֶּה אֵינְכֶם מֵאֱמִינָם
בַּה" וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַדֶּרֶךְ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל - הוּא
'אִמּוּנָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת "כַּח מַעֲשִׂיו"
הַנ"ל, דְּהֵינּוּ: שֶׁמֵּאֱמִינִים שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרָא
הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית
בְּרָא" וְכוּ', "וַיִּבְרָצוּנוּ נִתְּנָה לָהֶם וַיִּבְרָצוּנוּ"
וְכוּ' (רַש"י שָׁם). וְהֵם פָּגְמוּ בְּזֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה
גָּרְמוּ לָהֶם עֲכוּב כָּל־כֵּן.

וְזֶה גָּרַם לָנוּ כָּל הַחֲרָבֹנוֹת, 'חֲרָבֵן בֵּית
רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי' - כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ כַּח
לְהַסְטָרָא־אֲחָרָא לְהַתְעוֹרֵר בְּכָל־פְּעַם לְגַרֵּשׁ
אֶת יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם, שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי
שְׂאוּמְרִים לָהֶם עֲדִין: "לִסְטִים אַתֶּם
שֶׁכִּבְשִׁתֶּם אֶרְצֵי־יִשְׂרָאֵל" - מֵאַחַר שֶׁיִּשְׂרָאֵל
בְּעֶצְמָן פָּגְמוּ בְּאִמּוּנָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה פָּגְמוּ
בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים קי"א, ו): "כַּח מַעֲשִׂיו הִגִּיד
לְעַמּוֹ" וְכוּ', וְכַנ"ל.

וְעַל־כֵּן קוֹרִין זֹאת 'קִדְשׁ תִּשְׁעָה־בָּאָב' - כִּי
עַל־יְדֵי־זֶה עֵקֶר הַגְּלוּת וְהַחֲרָבֵן,
כַּנ"ל.

וְאַחֲרֵי־כֵן קוֹרִין 'וְאַתְחַנֵּן' בְּשִׁבְת־נַחְמוּ -
כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹצֵר־מִתְּנֵת־
חֲנָם' שֶׁהַמְשִׁיךְ מֹשֶׁה רִבְּנוּ בְּרַבּוּי תְּפִלוֹתָיו
שֶׁהִתְפַּלֵּל לָבוֹא לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל וְכוּ'.

"וַנִּסֵּב אֶת הַר שִׁעִיר יָמִים רַבִּים. אַתֶּם עֹבְרִים
בְּגִבּוֹל אַחֵיכֶם בְּנֵי עִשׂוֹ וְגו'. אַל תִּתְּגָרוּ בָם, כִּי
לֹא אַתֶּן לָכֶם מֵאַרְצָם עַד מִדְרֹךְ כַּף רָגְלִי"
(דְּבָרִים ב, אֲדֹחָה)

נט.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, מְצֻרְנוֹת ד, הִזְחָח־ט)

וְעַל־כֵּן "רָצָה מֹשֶׁה לְעֵבֶר דֶּרֶךְ אֶרֶץ אֲדוּם"
(בַּמִּדְבָּר כ, יד) - כִּי רָצָה לְבַטֵּל עֵקֶר
הַמְצֵר הַגָּדוֹל שֶׁהוּא 'אֲדוּם', שֶׁהַקְּלָפָה שָׁלוֹ
קָשָׁה מְכֻלָּם. וְרָאָה, שֶׁעֵקֶר 'חֲרָבֵן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'
וְ'אֲרִיכַת־הַגְּלוּת' יִהְיֶה עַל־יְדוֹ, וְרָצָה לְבַטֵּלוֹ.

אֲבָל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הִזְהִירוֹ (דְּבָרִים ב, ה): "כִּי
לֹא אַתֶּן לָךְ מֵאַרְצוֹ, עַד מִדְרֹךְ כַּף
רָגְלִי".

וְכַל־זֶה גָּרְמוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹנוֹתֵיהֶם - עַל־
יְדֵי שֶׁחָלְקוּ כְּמָה פְּעָמִים עַל מֹשֶׁה
וְאַחֲרָיו בְּמִרְגְּלִים וְכוּ', וְאָמְרוּ (בַּמִּדְבָּר יד, ד):
"נִתְּנָה רֵאשׁ" וְכוּ', וּפָגְמוּ בְּה'רֵאשִׁי־בֵּית'.

וּמֵאֵז נִגְזַר עֲלֵיהֶם "בְּכִיָּה לְדוֹרוֹת בְּלִיל
תִּשְׁעָה־בָּאָב" (תַּעֲנִית כט. סוּטָה לה.
סִנְהֶדְרִין קד): - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה לֹא הָיָה לָהֶם כַּח
לְכַבֵּשׁ 'מְצֵר אֲדוּם', שְׂאֵז הָיָה מִתְּבַטֵּלָת
הַקְּלָפָה לְגַמְרֵי.

וְכֵן שֶׁפִּרְשׁ רַש"י בְּפִרְשֵׁת דְּבָרִים עַל
פְּסוּק (דְּבָרִים ב, א): "וַנִּסֵּב וַנִּסְעֵ"

הַמְדַבְּרָה" - "אֵלֹהֵי לֹא הָטְאוּ, הָיוּ עוֹבְרִים
דֶּרֶךְ הַר שְׁעִיר לְכַנֵּס לְאֶרֶץ" וכו'.

וְכֵן פִּרְשׁ רַש"י מְקַדֵּם עַל פְּסוּק (שם א, מ):
"פָּנּוּ לָכֶם", שֶׁנֶּאֱמַר בְּעֵינֵי הַטָּא-
הַמְרַגְלִים, כַּמְבָּאָר שֶׁם בְּפִרְשָׁה, וְגַם שֶׁם
פִּרְשׁ רַש"י: "אֲמַרְתִּי לְהַעֲבִיר אֶתְכֶם דֶּרֶךְ
רֶחַב אֶרֶץ אֲדוּם לְצַד צְפוֹן לְכַנֵּס לְאֶרֶץ,
קִלְקַלְתֶּם וַיִּגְרַמְתֶּם לָכֶם עֲבוּב".

כִּי הָעֶקֶר: לְבַטֵּל מְצַרֵי-הַקִּדְשָׁה, שֶׁהוּא
מְצַר אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. אֲבָל מַחֲמַת
חֲטָאִיהֶם, לֹא יִכְלוּ לְכַבֵּשׁ וּלְבַטֵּל עֶקֶר הַמְצַר
שֶׁהוּא אֲדוּם, רַק נִכְנְסוּ לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל עַל-
יְדֵי שֶׁכָּבְשׁוּ הַמְצַרִּים שֶׁל סִיחוֹן וְעוֹג, וְגַם
זֶה בְּגִדּוֹל עֵצִים כַּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

וְעַל-כֵּן קוֹרֵין פְּרֹשֶׁת דְּבָרִים תְּמִיד,
בְּשִׁבְת־חֲזוֹן סְמוּךְ לְתִשְׁעָה-
בָּאֵב - כִּי כָּל פְּרֹשֶׁת דְּבָרִים מְדַבֵּר: מַה
שֶׁגִּרְמוּ בְּעוֹנוֹתֵיהֶם לְסַבֵּב גְּבוּלֵי אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא יִכְלוּ לְכַנֵּס בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר דֶּרֶךְ
אֶרֶץ אֲדוּם לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

וְכַל-זֶה - מַחֲמַת שֶׁבְּעוֹנוֹתֵיהֶם נִתְּנוּ כַח
לְעֶקֶר הַמְצַרִּים שֶׁל אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא אֲדוּם וְעַמּוֹן וּמוֹאָב, וְלֹא
יִכְלוּ לְכַבֵּשׁ אֵלֹהֵי הַמְצַרִּים.

רַק הַצָּרְכוֹ לְסַבֵּב הַרְבֵּה, עַד שֶׁבָּאוּ מִמְזֻרַח
לְאֶרֶץ סִיחוֹן, וְשָׁם כָּבְשׁוּ הַמְצַר בְּגִדּוֹל
כַּחוֹ שֶׁל מֹשֶׁה.

עֵינֵי בְּפִרְשֶׁת-דְּבָרִים, שֶׁכָּל הַפִּרְשָׁה מְדַבֵּר
מִזֶּה, כִּי מִתְחִיל (דְּבָרִים א, ב): "אֶחָד
עָשָׂר יוֹם מֵחֹרֵב דֶּרֶךְ הַר שְׁעִיר" וכו', וּמְדַבֵּר
מֵעֵינֵי זֶה שֶׁסָּבְבוּ גְבוּלֵי אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, עַל-
יְדֵי שֶׁחֲטָאוּ בְּמַרְגְּלִים, וְאָמְרוּ "נִתְּנָה רֵאשׁ"
וְכו'. וּמְדַבֵּר מִזֶּה בְּכָל הַסֵּדֶר, כָּל מַה שֶׁעָבַר
בְּזֶה, עַד שֶׁבָּאוּ לְאֶרֶץ סִיחוֹן וְעוֹג וּכְבָּשׁוּם.

וְכַל-זֶה גַּרְם ה'רָבֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ! - כִּי אִם
לֹא הָיוּ חוֹטְאִים, וְהָיוּ כּוֹבְשִׁים
הַמְצַר שֶׁל אֲדוּם וְעַמּוֹן וּמוֹאָב, לֹא הָיָה
נִחְרַב הַבַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ!

עַל-כֵּן קוֹרֵין פִּרְשָׁה זֹאת בְּשִׁבְת־חֲזוֹן
סְמוּךְ לְתִשְׁעָה-בָּאֵב - כִּי עֶקֶר
הַחֲרָבֵן הָיָה: עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא כָּבְשׁוּ וְלֹא הִכְנִיעוּ
אֵלֹהֵי הַמְצַרִּים, בְּבַחֲיִנַת (אִיכָּה א, ג): "כָּל רִדְפֶיהָ
הִשְׁיִגוּהָ בֵּין הַמְצַרִּים", כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן נִסְתַּלְקוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל גְּבוּלֵי
אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל - כִּי מַחֲמַת עוֹנוֹת
יִשְׂרָאֵל, לֹא יִכְלוּ לְגַמֵּר בְּחִייהֶם לְכַבֵּשׁ אֵלֹהֵי
הַמְצַרִּים.

אֲבָל "גְּדוּלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָם יוֹתֵר
מִבְּחִייהֶם" (חֲלִילֵי ז:), וְסוּף כָּל סוּף
יִכְבְּשׁוּ כָּל אֵלֹהֵי הַמְצַרִּים, עַל-יְדֵי שֶׁהֵם נִגְזְזוּ
שָׁם.

וְעַל-כֵּן דִּקְדָּקָה הַתּוֹרָה וּבִבְרָה בְּמִיתַת
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן - שֶׁהָיוּ בְּגִבּוֹל אֶרֶץ
אֲדוּם וּבְאֶרֶץ מוֹאָב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמִיתַת
אַהֲרֹן (בַּמִּדְבָּר כ, כג): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל
אַהֲרֹן בְּהַר הָהָר עַל גְּבוּל אֶרֶץ אֲדוּם וְכו',
יֵאֱסֹף אַהֲרֹן" וכו'. וְכֵן בְּמֹשֶׁה כְּתִיב (דְּבָרִים לד,
ו): "וַיִּקְבַּר אֹתוֹ בְּנִיַּא בְּאֶרֶץ מוֹאָב".

כִּי עֶקֶר גְּנִיזְתָּם שָׁם הָיָה: מַחֲמַת שֶׁהֵם
מְצַרֵי הַקִּדְשָׁה, כִּי עוֹמְדִים עַל גְּבוּל
אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, שָׁזָה עֶקֶר הַמְלַחְמָה, לְכַבֵּשׁ
הַמְצַרִּים הַקָּשִׁים כַּנ"ל.

עַל-כֵּן נִסְתַּלְקוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְנִקְבְּרוּ שָׁם -
כְּדֵי שֶׁבְּגִדּוֹל כַּחֵם יִכְבְּשׁוּ גַם מְצַרִּים
אֵלֹהֵי שְׁעֵל־יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְכַנֵּס לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל,
וּלְכַבֵּשׁ לָנוּ לְעוֹלָם, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

וְאֵז יִתְקַיֵּם (זְכַרְיָה יד, ד): "וְעָמְדוּ רִגְלֵינוּ בַּיּוֹם
הַהוּא" וכו'. וְאֵז נִכְבָּשׁ תַּחַת רִגְלֵינוּ אֶת

"עֲשׂוּ הוּא אָדוּם" (בראשית לו, א-ח), שֶׁהוּא עֶקֶר
 הַמִּצְוָה שֶׁל הַקְדָּשָׁה שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו (דברים ב, ה):
 "כִּי לֹא אֶתֵּן לְךָ מֵאֲרָצוֹ יְרֻשָׁה, עַד מְדֻרָּה בַּחַד
 רֶגֶל", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (רש"י שם; תנחומא ישן): "עַד
 יוֹם דְּרִיסַת הַרְגֵּל שִׁיתְקִים וְעָמְדוּ רֶגְלָיו
 וְכוּ" (זכריה יד, ד).

הֵינּוּ: עַד שִׁיתְתַּקְנוּ הַרְגְּלֵינוּ, עַל-יְדֵי
 שִׁמְשִׁיכּוֹ הָאָרֶת ה'צָדִיק יִסּוּד
 עוֹלָם, הָאָרֶת הַרְאֵשׁ-בֵּית, עַד הַרְגְּלֵינוּ וְכוּ.
 - [עֵינַיִם-שֶׁם עוֹד בְּפָנִים הַשֵּׁף לְזֶה לְעֵנָן תִּשְׁעֶה-בְּאֵב].

"רַב לָכֶם סֵב אֶת הָהָר הַזֶּה פָּנּוּ לָכֶם צִפְנָה"
 (דברים ב, ג)

ל

(התורה "רב לכם" - בהוספות מכתב-
 יד רבנו ז"ל, הנדפס בסוף הספר)

ה'גְּדֻלוֹת' מִפִּיל הָאָדָם וּמִשְׁפִּילוֹ
 בְּנִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. כִּי אִם
 הוּא דְבוּק בַּהֲשֵׁם-יִתְבָּרַךְ וּבְאִמּוֹנָתוֹ, אֲזִי
 אֵינּוּ יָכוֹל לְשַׁלּוֹט עָלָיו שׁוֹם דִּין, וְלֹא יִהְיֶה
 לוֹ שׁוֹם נְפִילָה.

כִּי מִי יוּכַל לִיַּעַב בּוֹ בְּאֲשֶׁר הוּא קָרוֹב אֶל
 הַמָּלְאָךְ, וּבְאִיזָה מְקוֹם "אֲשֶׁר הוּא חוֹנֵה,
 שָׁם הֵר אֱלֹקִים" (שמות יח, ה), וּמִמְשַׁלַּת
 הַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-הוּא עָלָיו.

אָבֵל אִם נוֹפֵל מ'אִמּוֹנָה' - הֵינּוּ שֶׁנֶּפֶל
 ב'גְּדֻלוֹת', וְאֲזִי מִבְּדֵל מֵהַקְּדוֹשׁ-שִׁבְרוּךְ-
 הוּא, וְאֲזִי כָּל הַדִּינִין שׁוֹרֵין עָלָיו.

וְאִיתָא בְּזִהְרֵי-הַקְּדוֹשׁ: "כִּד בְּרִי-נִשׁ נְפִיל
 מ'אִמּוֹנָה, כִּדִּין כָּל דִּינִין מִתְנַצְצִין
 וּמִתְלַהֲטִין בֵּיה". כִּי הֵם תְּמִיד מְצַפִּים מִתִּי
 יִפֹּל מ'אִמּוֹנָה, כִּי אֲזִי בָּא לִיְדֵי כְּפִירָה.

וּכְבָר נוֹדַע: שֶׁ'הָהָר' נִקְרָא 'אִמּוֹנָה'. כִּי
 'הָהָר' נִקְרָא 'ירוֹשָׁלַיִם', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (דברים ג, כה): "הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָנוֹן",
 וּפִרְשׁ רַש"י: "הָהָר הַטּוֹב, זֶה יְרוֹשָׁלַיִם".
 ו'ירוֹשָׁלַיִם' נִקְרָא 'אִמּוֹנָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (ישעיה א, כא-כו): "קָרִיָה נֶאֱמָנָה".

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁנּוֹפֵל מ'אִמּוֹנָה' הַנִּקְרָא
 'ירוֹשָׁלַיִם', וּבָא לִיְדֵי 'כְּפִירָה' -
 זֶה נִקְרָא 'מַחְרִיבֵי-ירוֹשָׁלַיִם', וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (ירמיה ה, א): "שׁוֹטְטוּ בַחֲצוֹת יְרוֹשָׁלַיִם
 וּבְקִשׁוּ אִישׁ אִמּוֹנָה".

אִם-כֵּן כְּשֶׁנּוֹפֵל מ'אִמּוֹנָה', נִקְרָא 'מַחְרִיבֵי-
 יְרוֹשָׁלַיִם', מִחֲמַת הַפְּרָדָתוֹ מֵהַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ, וּבָאִים יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת וְכוּ.

כִּי הָאִמּוֹנָה הָאֱמֵתִי, אִם הוּא בְּאֵמֶת - אֵינּוּ
 יָכוֹל לְפֹּל מ'הָאִמּוֹנָה'.

כִּי ה'אִמּוֹנָה' הִיא לְמַטָּה, וּכְשֶׁהִיא
 בְּשִׁלְמוֹתָהּ, אֲזִי נִשְׁפָּעִים מִמֶּנָּה כָּל
 הַהֲשָׁפוֹת וְהַבְּרוּכוֹת, וְכָל הַדִּינִין מִתְבַּטְּלִין.

אָבֵל כְּשֶׁנּוֹפֵל מ'הָאִמּוֹנָה', וּבָא לִיְדֵי
 'כְּפִירָה' - נִקְרָא 'מַחְרִיבֵי-ירוֹשָׁלַיִם',
 וְכָל הַדִּינִין שׁוֹרֵין עָלָיו.

וּבְמָה יוּכַל לְתַקֵּן זֹאת? - עַל-יְדֵי 'בִּינָה',
 דְּהֵינּוּ 'הַתְּבוּנָנוֹת' בְּגְדֻלוֹת הַבוּרָא
 יִתְבָּרַךְ, בְּהִיוֹתוֹ מִתְבוּנָן בְּבִקְרָה, שֶׁחֲזִיר לוֹ
 בְּמִדַּת טוֹבוֹ, אֶת נִשְׁמָתוֹ הַנִּמְסָרֶת תְּמִיד בְּכָל
 יוֹם, אֲזִי נוֹפֵל עָלָיו הִירָאָה וּפְחַד מִשְׁמוֹ
 הַגָּדוֹל יִתְבָּרַךְ, וְאֲזִי נִתְרַחֲבָה וְנִתְרַבָּה הָאִמּוֹנָה.

וְאֲזִי אֵינּוּ יָכוֹל לְפֹּל וְלִבֵּא לִיְדֵי 'גְּדֻלוֹת', כִּי
 אֲזִי נִתְרַבָּה וְנִתְרַחֲבָה ה'אִמּוֹנָה
 הַקְּדוֹשָׁה' הַנִּקְרָא 'ירוֹשָׁלַיִם'. וְאֲזִי עַל-יְדֵי
 ה'הַתְּבוּנָנוֹת' הַזֶּה, נַעֲשֶׂה מ'מַחְרִיבֵי-
 יְרוֹשָׁלַיִם', בְּנִי-ירוֹשָׁלַיִם.

'שבת', בחינת 'עולם-הבא', דהינו
'התבוננות'. ואז יהיה נקרא 'בנין-ירושלים',
אמן ואמן.

"לא חסרת דבר" (דברים ב, ז)

לא.

(לקוטי-הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ו -
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ח, 'ראיתי מנורת זהב')

ראו בכל הנפלאות שעשה להם במדבר,
שהספיק להם כל צרכם 'אכילה
ושתיה ומלבושים', שהם 'באר וענן ומן'
וכו' - שה'צדיק' שהוא 'משה', משלים
להם כל ה'חסרונות', כמו שכתוב (דברים ב,
ז): "לא חסרת דבר".

וזאת הבחינה נקרא 'עולם-הבא', כי
'לעתיד-לבא' אז יהיה דעה שלמה.
'ועולם-הבא' נקרא 'שבת'. וגם ב'שבת'
נפתחין 'שערי בינה' - להתבונן האדם
בעצמו היכן המקום אשר הוא עומד.

כי בחול - משקע בטרדות, ואינו יכול
להתבונן היטב הדק. אבל אם יש לו
בחינת 'שבת', בחינת 'התבוננות', שיתבונן
בעצמו היכן הוא עומד - אזי אינו נופל
בגדלות.

וזה (דברים ב, ג): "רב לכם סב את ה'הר" -
דהינו: ה'גדלות' שבכם הסובב את
ה'אמונה' הנקרא 'הר' כנ"ל. ובשביל-זה
שורין דינין עליכם.

ומה תקנתו: "פנו לכם צפנה" (שם) -
הינו: שתפנו לכם אל 'לבבכם',
בחינת "צפונה", דבר ה'צפון', בחינת

הַפְּטֵרַת שַׁבַּת חֲזוֹן

וּבְשִׁמְחֶלֶק אֶת הַד' לְעֶצְמוֹ, וּמְמַשִּׁיךְ
לְעֶצְמוֹ חַיִּית מְמַנָּה, אֲזִי
נַעֲשִׂית לוֹ 'שְׁלֹא-בְסֹדֵר'. 'דָּוִי' - מִיָּד
נַעֲשֶׂה 'דָּוִי'. וְזֶה (יִשְׁעִיָּה א, ה): "וְכָל לֵב
דָּוִי".

כִּי פִּשְׁהוּלְךָ לְאָדָם 'שְׁלֹא-בְסֹדֵר', זֶה לוֹ
'מַחֲלַת לֵב', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי יג, יב):
"תּוֹחֲלַת מְמַשְׁכָּה" וְכוּ'. וּכְשֶׁרוֹאֶה אָדָם
בְּעֶצְמוֹ שֶׁהוּלְךָ לוֹ 'שְׁלֹא-בְסֹדֵר', יַעֲשֶׂה
תְּשׁוּבָה וַיִּשְׁפִּיל עֶצְמוֹ וְכוּ'.

"חֲזוֹן יִשְׁעִיָּהוּ" (יִשְׁעִיָּה א, א)

א.

(ח"א ג)

לְכֹךְ נִקְרָא הַמְּנַגֵּן: 'חֲזוֹן', מִלְּשׁוֹן "חֲזוֹן"
- הֵינּוּ: לְשׁוֹן 'נְבוּאָה' - כִּי לֹא
הִגְיִנָּה מֵאַתֵּר דְּנְבִיאִים יִנְקִין.

"נִזְרוּ אַחֲזֹר" (יִשְׁעִיָּה א, ד)

ב.

(ח"א קח)

כָּל הַנְּפִילוֹת בָּאִין מִחֲמַת 'קְלִקוּל'
הָאִמוּנָה, וּכְשֶׁנִּתְקַלְקַל הָאִמוּנָה,
נִמְצָא מַחֲזִיר פָּנָיו מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה א, ד): "נִזְרוּ אַחֲזֹר". וְהַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ גַּם-בֵּן מַסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ, נִמְצָא הוּא
'אַחֲזֹר בְּאַחֲזֹר'. וְצָרִיךְ לְהִבְיֵא עַל זֶה 'עוֹלָה'
וְכוּ'.

"חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׁנָא נַפְשִׁי" (יִשְׁעִיָּה א, יד)

ד.

(ח"י מוה"ר"ן פד)

קָדָם 'רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה' תַּקַּס"ט, הִבִּיא לוֹ
הַשׁוֹחֵט מִטְּעַפְלִיק 'כֶּסֶף נִפְלְאָה'.
וְסִמּוּךְ לָזֶה סִפָּר: שָׂרָאָה בְּמִרְאָה אוֹ בַּחֲלוּם:
שֶׁהִבִּיא לוֹ 'כֶּסֶף' וְכוּ', וְשָׁמַעְתִּי שֶׁהוּלְךָ וְבָא
'רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה' וְכוּ'.

וּבֵאתִי לְהַכְּסֹף, וְרֵאשֵׁי שָׁם 'רֵאשֵׁי-
הַשָּׁנָה', 'רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה' מִמֶּש. וְכֵן
'יוֹם-כְּפֹר', יוֹם-כְּפֹר מִמֶּש. וְכֵן
'סְכוּת', 'סְכוּת' מִמֶּש.

גַּם שָׁמַעְתִּי: שֶׁהֵיוּ צוֹעֲקִים: "חֲדָשִׁיכֶם
וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׁנָא נַפְשִׁי" (יִשְׁעִיָּה א, יד),
מֵה לָּכֶם לָדוֹן אֶת הָעוֹלָם, 'רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה'
בְּעֶצְמוֹ יִשְׁפֹּט, וְכוּ'.

"וְכָל לֵב דָּוִי" (יִשְׁעִיָּה א, ה)

ג.

(ח"ב פב)

בְּחִינַת 'כְּסֹדֵר' נִקְרָא 'יֹד'. שְׁמִלְכוּת'
הַנִּקְרָא 'דָּל"ת', לִית לָהּ מִגְרָמָה
כְּלוּם, וְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מְמַשִּׁיךְ לָהּ חַיִּית
הַחֲכָמָה, הַנִּקְרָא 'יֹד'. וְזֶה: 'יֹד' וְ"ו" דָּל"ת.

"יְדִיכֶם דְּמִים מְלֹאוּ" (ישעיה א, טו)

ה.

(ח"א נב, ב)

מ"חותם" נעשה "גדת", בבחינת (ישעיה א, טו): "יְדִיכֶם דְּמִים מְלֹאוּ", כי י"ד במלואו (פצה: יו"ד דל"ת), הוא מספר ג'ת, הינו: "עבודת-אלילים שמשמאה פגדה" (שבת פב).

"אם יאדימו כתולע כצמר יהיו" (ישעיה א, יח)

ז.

(ח"א כט, ה)

ה"לשון של זהורית" (שבת פ"ט מ"ג; יומא פ"ד מ"ב) - מלבין עוונותיהן והדמים של שס"ה גידין, בבחינת (ישעיה א, יח): "אם יאדימו כתולע, כצמר יהיו".

"קרִיה נאמנה מלאתי משפט" (ישעיה א, כא)

ח.

(ח"א נט, ב)

וזהו בחינת (ישעיה א, כא): "קרִיה נאמנה מלאתי משפט". "קרִיה" - זה בחינת ירושלים עיר-הקדש, שמלביש את ה'משפט'.

"למדו היטב, דרשו משפט, אשרו חמוץ" (ישעיה א, יז)

(ישעיה א, יז)

ו.

(ח"א סט)

דע: שהגזל את חברו ממון, בזה הוא גזל ממונו בנים וכו'.

"צדק ילין בה" (ישעיה א, כא)

ט.

(ח"ב ז, יא)

"צדק ילין בה" (ישעיה א, כא). ופרש רש"י: "תמיד של שחר ה'ה מכפר על עברות של לילה, ותמיד של בין-הערבים ה'ה מכפר על עברות של יום".

וזה שכתוב (ישעיה א, יז): "למדו היטב, דרשו משפט, אשרו חמוץ" - שהפסוק מזהיר לעשות משפט ולחזק את הנגזל, להציל עשוק מיד עושקו, כדי להציל נפש בניו ובנותיו.

וזה: "למדו היטב" וכו', - שמה שתעשו משפט, ותצילו גזול מיד גוזלו, על-ידי-זה תעשו טובה להבנים, שהם בחינת "למודי ה'", כמה שכתוב (שם נד, יג): "וכל בניו למודי ה'".

וזה: "למדו היטב" - שההטבה תהיה להבנים, שהם בחינת 'למודי השם'.

כי ישראל "עם קדוש" (דברים ז, ו; יד, ב"א; כו, יט), לפי גדל רוחניותם ודקותם, אין יכולין לשא עליהם המשא של עוון אפלו יום אחד, על-כן אנו צריכין את ה'בית-המקדש' שיכפר עלינו בכל-יום. ומעת אשר חרב בית-מקדשנו, אין אנו יכולים לנקות עצמנו מן העוונות, כי אין מי שיכפר בעדנו.

"כִּסְפֵּךְ הָיָה לְסִיגִים, סְבָאךָ מְהוּל בְּמִים"

(ישעיה א, כב)

"כִּסְפֵּךְ הָיָה לְסִיגִים" - שְׁהִיו עוֹשִׂין מַעוֹת נְחוֹשִׁת, וּמְצַפִּין אוֹתָן בְּכֶסֶף, לְהוֹנוֹת בָּהֶם. "סְבָאךָ מְהוּל בְּמִים" - מְשִׁקִּים שְׁלָכְם מְעַרְבִים בְּמִים, כְּדֹאִיתָא בְּפְסִיקְתָּא. (רש"י)

"כִּסְפֵּךְ הָיָה לְסִיגִים סְבָאךָ מְהוּל בְּמִים". בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְשִׁתְּמִשִּׁין בְּמַטְבְּעוֹת שֶׁל כֶּסֶף, וְכִיּוֹן שֶׁרָבוּ הִרְמִיין [הִרְמִיאין]. הִתְחִילוּ שְׁיָהוּ מְשִׁתְּמִשִּׁין בְּמַטְבְּעוֹת שֶׁל נְחוֹשֶׁת מְחַפִּים כֶּסֶף. וְהָיָה חֵד מְנַהוֹן אֲזִיל לְגַבֵּי צוּרְפָא [צוּרְף כֶּסֶף]. וְהָיָה שָׁמַע קְלִיָּה [הַצּוּרְף שָׁמַע קוֹלוֹ שְׁמִיעִיע]. אָמַר לְבַר בִּיתְיָה [אָמַר הַצּוּרְף לְבְנֵי-בֵיתוֹ]: אִיזִיל אֲנַחֵשׁ לִיָּה [אֲתָן לוֹ מַעוֹת שֶׁל נְחוֹשֶׁת מְצַפִּין כֶּסֶף]. אוּף אִיהוּ הָיָה אֲזִיל לְמַזְבֵּן חֵד קָסִיט דְחָמַר מִן גּוֹ קְפִילָא [גַּם הַצּוּרְף בְּעֶצְמוֹ הֵלֵךְ לְקַנּוֹת נוֹד יַיִן מִמָּקוֹם שְׁמוֹכְרִים שֶׁם יַיִן]. וְשָׁמַע קְלִיָּה [הַמוֹכֵר אָמַר לְבְנֵי-בֵיתוֹ]: שְׁמִיעִיע. אָמַר לְבַר בִּיתְיָה [הַמוֹכֵר אָמַר לְבְנֵי-בֵיתוֹ]: הַמְהִיל לִיָּה [מְזוּג וְעַרְבָב לִיָּה אֶת הַיַּיִן בְּמִים]. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב: "כִּסְפֵּךְ הָיָה לְסִיגִים" - לְמַה? - "סְבָאךָ מְהוּל בְּמִים". (פְּסִיקְתָּא דְרַב־פְּהֵנָא טו, ח - מוּבָא גַם בְּ"לְקוּט" פֶּאן)

"עִיר הַצֶּדֶק קָרְיָה נְאֻמָּנָה"

(ישעיה א, כו)

י.א.

(ח"א כב, ח"י-בסוף)

עַל-יְדֵי שְׁמִשְׁמֵשׁ הַגּוֹף לְהַנְשָׂמָה בַּעֲשִׂית מַצּוֹת מְעִשִׂוֹת, נַעֲשֶׂה הַגּוֹף בְּחֵינַת 'בָּשָׂר' לְהַנְשָׂמָה.

וְאָז: "וְלִירוּשָׁלַם מְבַשֵּׂר אֶתְּךָ" (ישעיה מא, כז), **מ'בָּשָׂר הַנְּמוֹל' נִשְׁלָם יְרוּשָׁלַם', שֶׁהִיא "קָרְיָה נְאֻמָּנָה"** (שם א, כו).

הַיָּנוּ: שְׁזוֹכִין לְבּוֹא לְאַמוּנָה, שֶׁהִיא 'כְּלָלִיּוֹת-הַקְּדוּשָׁה' שְׁמִקְבָּלִין מְצַדִּיקֵי-הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּים - שְׁאִי-אֶפְשָׂר לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'עֲזוֹת-דְּקָדוּשָׁה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁבְּרִין 'עֲזוֹת דְּסִטְרָא-אַחֲרָא, 'עֲזוֹת הַגּוֹף'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה, בְּחֵינַת: "ירוּשָׁלַם קָרְיָה נְאֻמָּנָה".

וְעַקֵּר 'בְּנֵי-הָאַמוּנָה, בְּחֵינַת "ירוּשָׁלַם קָרְיָה נְאֻמָּנָה", זוֹכִין עַל-יְדֵי 'תְּפִלָּה, שֶׁהוּא בְּחֵינַת 'רְאָה, בְּחֵינַת 'מְאֹמֵר הַשָּׁלָם'.

וְעַל-כֵּן נִקְרָאת ה'אַמוּנָה: 'ירוּשָׁלַם', שֶׁהוּא "רְאָה שְׁלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה נז, י) - כִּי עַקֵּר 'בְּנֵינָה, עַל-יְדֵי בְּחֵינַת 'רְאָה, בְּחֵינַת 'מְאֹמֵר הַשָּׁלָם'.

וְזֶה פְּרוּשׁ (בְּבֵא-קָמָא נט. נט): "אֲלַעְזָר זַעֲרָא הָיָה סִיָּם מְסַאנָא אַכְמָא. אָמְרוּ לָהּ: מָה עֲבַדְתָּ. אָמַר: קָא מְתַאבְּלִינָא עַל יְרוּשָׁלַם" - כִּי הָיָה מְתַאבְּל עַל "ירוּשָׁלַם קָרְיָה נְאֻמָּנָה", הַיָּנוּ: עַל 'קְלָקוּל-הָאַמוּנָה'.

וְעַל-כֵּן: "סִיָּם מְסַאנָא אַכְמָא" - לְהוֹרוֹת: שְׁנַת-קַלְקַל 'חֹתֶם-הַרְגָלִין',

י.

(ח"י-מוהר"ן תנח)

שְׁמַעְתִּי 'דְּבַרֵי צַחוֹת' בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאָמַר: "מִיּוֹם שֶׁכָּבַשׁ הַקִּיָּר"ה [הַקִּיָּסָר יְרוּס-הוֹדוּ] מְרוּסָא אֶת הַמְּדִינָה - נַעֲשֶׂה ה'מַעוֹת' וְה'כֶּסֶף' 'סִיג', וְה'מִשְׁקָה' 'פְּאֻנְש' [מִי-פְרוֹת אוֹ דָבַשׁ מְעַרְב בְּמִים]. "כִּסְפֵּךְ הָיָה לְסִיגִים, סְבָאךָ מְהוּל בְּמִים" (ישעיה א, כב), וְהֵבֵן.

[סְפֵר-הַמְּדוֹת, גְּנֵבָה-וְגוֹזְלָה י: "מִי שֶׁמְעַרֵב מִשְׁקִיּו בְּמִים, גְּנֵבִים בָּאִים עֲלָיו" (בְּמִרְאֵי-מְקוֹמוֹת שֶׁל הַרֵב מְטָשְׁעוּרִין ז"ל: "סְבָאךָ מְהוּל בְּמִים וְגו' וְחִבְרֵי גְּנֵבִים וְגו'". ישעיה א, כב-כג), וְב'מְמוֹן' סז: "מְזוֹנוֹת שֶׁל אָדָם נִתְמַעֵט, כְּשֶׁמְעַרֵב מִים בְּמִשְׁקִיו". (בְּמִרְאֵי-מְקוֹמוֹת הַנ"ל: "סְבָאךָ מְהוּל בְּמִים". ישעיה א, כב - וְעַנְוֵשׁם בְּאוֹת סוֹ הַקֶּדֶם וּבְמִרְאֵי-מְקוֹמוֹת הַנ"ל)].

וְנַעֲשֶׂה מִ"חֹתָם", דָּם "נְדִית" (ויקרא יב, ב). וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי 'קַלְקוּלֵי-הָאֱמוּנָה', 'קַלְקוּל חֹתָם הַיְדִין' - שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַלְקַל מִמִּילָא 'חֹתָם הַרְגָלִין', כִּי עַקֵּר הוּא הָאֱמוּנָה'.

"אָמְרוּ לָהּ: מִי חָשִׁיב אֶת לְאִתְּאֲבוּלֵי וְכוּ"? - הִינּוּ: שְׁחַשְׁדוּהוּ שִׁישׁ לוֹ גְדֻלוֹת, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵיךָ נִתְקַלְקְלוּ הַרְגָלִין וְכוּ'.

יב.

(ח"א לה, ה-ז)

עַקֵּר הַמַּחִין שְׁמַקְבְּלִין עַל-יְדֵי הָאֱמוּנָה, אֵין מְקַבְּלִין אֶלָּא מ'אֹרֶת-הַפְּנִים, דְּרַךְ הָאֱמוּנָה, הַנִּקְרָאת מְלָכוּת, בְּחִינַת 'ירוּשָׁלַיִם', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בראשית יד, יח): "וּמִלְכֵי צָדֵק מְלֹךְ שָׁלֵם", וְתַרְגוּמוֹ: "מִלְכָּא דִירוּשָׁלַיִם".

וְהִיא בְּחִינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה א, כו): "עִיר הַצֶּדֶק קָרְיָה נְאֻמָּנָה".

וְהִיא בְּחִינַת 'פְּשֻׁטָא אֹרִיתָא' וְכוּ'.

וּכְשֶׁאָדָם מַכְנִים 'שְׂכָלוֹ', נִשְׁמָתוֹ, בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה, הִינּוּ 'פְּשֻׁטָא אֹרִיתָא', הִינּוּ 'מִשְׁאֲוִמְתָן' - אַזִּי צְרִיךְ לְשַׁמֵּר הָאֱמוּנָה, שְׁלֵא יִינְקוּ מִמֶּנָּה הַחִיצוֹנִים.

כִּי הִיא שׁוֹכֵנַת בְּתוֹךְ הַחִיצוֹנִים, בְּחִינַת (יחזקאל ה, ה): "זֹאת יְרוּשָׁלַם שְׁמִתִּיהָ בְּתוֹךְ הַגּוֹיִם וְסִבִּיבוֹתֶיהָ אַרְצוֹת". ו'ירוּשָׁלַיִם' הוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "קָרְיָה נְאֻמָּנָה", וְהוּא 'פְּשֻׁטָא אֹרִיתָא' וְכוּ'.

יג.

(ח"א רפ)

עַקֵּר בְּרוּר הַנִּיצוּצוֹת מִן הַקְּלָפוֹת, הוּא עַל-יְדֵי אֱמוּנָה. כִּי דְרַךְ הָאֱמוּנָה, לְשַׁכֵּן תְּמִיד אֶצֶל אֵלוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת הַנְּפוּלוֹת.

בְּבְחִינוֹת (יחזקאל ה, ה): "זֹאת יְרוּשָׁלַם בְּתוֹךְ הַגּוֹיִם שְׁמִתִּיהָ וְסִבִּיבוֹתֶיהָ אַרְצוֹת". 'ירוּשָׁלַיִם' הִיא "קָרְיָה נְאֻמָּנָה" (ישעיה א, כא-כו), בְּחִינַת אֱמוּנָה - הִיא "שׁוֹכֵנַת בְּתוֹךְ הַגּוֹיִים וְסִבִּיבוֹתֶיהָ" וְכוּ' - כִּי 'הִיא' בִּינֵיהֶם תְּמִיד כַּנֶּ"ל.

וְעַל-כֵּן אֵלוֹ הַנִּיצוּצוֹת שְׁנַפְלוּ - הֵם נִדְבָקִים וְנִתְאַחֲזִין סְבִיבוֹת הָאֱמוּנָה, וְהִיא מַעֲלָה אוֹתָם מִשָּׁם.

וְעַל-כֵּן צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת "מִשְׁאֲוִמְתָן בְּאֱמוּנָה" (שבת לא, א), שְׁעַל-יְדֵי הָאֱמוּנָה, מַעֲלִין הַנִּיצוּצוֹת כַּנֶּ"ל - שְׁזֶה עַקֵּר בְּחִינַת 'מִשְׁאֲוִמְתָן', לְהַעֲלוֹת הַנִּיצוּצוֹת'.

יד.

(לקוטי-מוהר"ן, התורה "רב לָכֶם" - בַּהוֹסְפוֹת מִקְּתַב-יָד רַבְנֵי ז'ל, הַנִּדְפָּס בְּסוֹף הַסֵּפֶר)

'ירוּשָׁלַיִם' נִקְרָא אֱמוּנָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה א, כא-כו): "קָרְיָה נְאֻמָּנָה".

"צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה" (ישעיה א, כז)

טו.

(ח"א ב, ה)

לְעֵתִיד שְׁיִתְקַן בְּחִינַת 'מִשְׁפַּט', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה א, כז): "צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה" - אַזִּי יִתְעַבֵּר "עֲנַנִּין דְּמַכְסִין עַל עֵינָא" (זוהר פְּנַחֵס רַנְב), כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שם נב, ח): "כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן".

לקוטי תפלות

פרשת דברים

מפתח התפלות

[ג] "ואצוה את שפטיכם וגו', ושפטתם צדק בין איש ובין אחיו" - בענין 'תקון המשפט', שנזכה ל'משפט-דקדשה', ולדינים בשרים והגונים, ועל-ידי-זה נזכה לתקון-הברית (ח"ב).

[ד] "כי המשפט לאלקים הוא" - שנזכה שהשם-יתברך ישפט אותנו בעצמו, ולא שום נברא אפלו מלאך ושרף ישפטו אותנו חלילה - פי רק הוא לבד יודע את מקומנו של כל אחד ואחד מאתנו (ח"ב א).

[א] "אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל וגו'" - בענין 'תוכחה של משה', שנזכה למוכיחים הגונים כמו 'משה רבינו', שתוכחתם הטובה יוסיף ויתן ריח טוב בנשמותינו (ח"ב).

[ב] ענין 'משנה תורה' - שנזכה להשפיע ל'חם משנה' 'שפע כפולה' ביום השבת, שהוא בחינת "משנה תורה", ולחדש בשבת 'חדושי-תורה' כפולה (ח"א נח).

חוס וחסנו ברחמיך הרבים, ושלח לנו מוכיח טוב וראוי והגון, מוכיח אמתי, שיהיה ראוי להוכיח את עמך ישראל באמת, ושמרנו והצילנו ברחמיך הרבים, ממוכיחים, שאינם הגונים וראויים להוכיח את עמך ישראל.

כי אתה ידעת, כי לאו כל אדם ראוי להוכיח, כי המוכיחים שאינם ראויים והגונים, יכולים חסו-שלום

א] לקוטי-תפלות ח"ב ח

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

"אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל וגו'" (דברים א, א)

בענין 'תוכחה של משה' - שנזכה למוכיחים הגונים כמו 'משה רבינו', שתוכחתם הטובה יוסיף ויתן ריח טוב בנשמותינו

כשופר ארים קולי ואקרא, רבנו של עולם, אדון יחיד, מושל בכל,

להחליש את נשמותינו, על-ידי תוכחתם שאינה כהגן.

על-בן באנו לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, אוהב עמו ישראל, רחם עלינו למען שמך, ושלח לנו מושיע ורב ומוכיח הגון, שיהיה ראוי להוכיחנו ב"תוכחת מגלה מאהבה מסתרת".

"יהלמני צדיק חסד ויוכיחני", בתוכחתו הטובה, בתוכחה של משה רבנו עליו-השלום, אשר על-ידי תוכחתו הטובה, יוסיף ויתן ריח טוב בנשמותינו, ויחזק ויאמץ את נשמותינו על-ידי תוכחתו הטובה. ויתחזקו ויתאמצו ויתגברו נשמותינו על-ידו, בכח גדול דקדשה.

עד שימשך וישפע, שפע טובה וברכה, לכל העולמות התלויים בנשמותינו, באפן שנזכה על-ידי המוכיח הראוי, לשוב בתשובה שלמה לפניך באמת מאהבה, עד שיתהפכו כל עונותינו לזכיות.

ותשפיע על המוכיח האמתי - קולו של משה, שהוא קול השיר שיתער לעתיד, שהוא שיר פשוט, כפול, משלש, מרבע, הכלול בשמך הגדול והקדוש, שהוא 'שיר של חסד' שיתנגן לעתיד על שבעים-ושנים נימין, בעת שיגיע קבול שכרן של הצדיקים לעתיד. אשרי און שיזכה לשמע קול השיר הזה.

רחם עלינו ברחמיך הרבים, ותן לנו מוכיח כזה שיוכל להוכיחנו בקול השיר הזה. ויקים בהמוכיח האמתי מקרא שכתוב: "קרא בגרון אל תחשך, פשופר הרם קולך".

ונזכה, שיעורר ויגלה וימשיך עלינו, הקול המשקה את הגן-עדן, שהוא ה"נהר היוצא מעדן להשקות את הגן", שהוא קול השיר הקדוש הזה שיתער לעתיד בעת שתחדש את עולמך בחסדך הטוב, כמו שכתוב: "עולם חסד יבנה". אשר על-ידי הקול הזה, גדלים כל הריחות טובות, וכל היראות הקדושות.

ותמשיך עלינו יראה-שלמה, יראה-עלאה, יראת-הרוממות, ואירא ואפחד ואזחיל ואוחיל וארעד ממך תמיד. ואזכה להרגיש יראתך הקדושה עלי תמיד, בכל רמ"ח אברי ושס"ה גידי, ותהיה יראתך על פני לבלתי אחטא. ותזכני לענוה אמתיית, עד שאזכה להכליל בך באמת.

ובבן תרחם עלי ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים, ותזכנו לבטל ולשבר 'תאות-אכילה' לגמרי באמת, ואזכה להכניע 'מזונא-דגופא', ולגבר ולחזק ולאמץ בכל עז ותעצומות 'מזונא-דנשמא'.

רבונן של עולם, אתה יודע גדל חלישות נשמותינו, אשר נחלשו מאד מאד בעונותינו הרבים והעצומים מאד, עד אשר כל משכבנו נהפך בחלינו, אשר אי אפשר להעריך ולספר כלל, עד אשר "כשל כח הסבל".

מלא רחמים בכל-עת, חוסה על נפשנו ורוחנו ונשמותינו, וחזקם ואמצם ביראתך הקדושה, ותשפיע עליהם ותשקם, משקיא דגנתא-דעדן. ותמשיך עליהם ריח-טובה, ריח גן-עדן.

עַד אֲשֶׁר כָּל מַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים, כָּלֵם יִתְהַפְּכוּ לזְכוֹת בְּחֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל, וַיַּעֲלוּ רֵיחַ-טוֹב לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ". וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ-זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה: "עֲזֹב לֹא נֹאמֵר, אֲלֹא נָתַן". וַיִּקָּם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַתוֹב: "יְרוּיֵן מִדְּשָׁן בֵּיתְךָ, וְנַחַל עֲדֻנְיָךְ תִּשְׁקֵם".

☪ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א נח ☪

(על-פי לקוטי-מוה"ר"ן ח"א נח, 'תלת נפקין מחד')

- עֲנִיִן 'מִשְׁנֵה תוֹרָה' -

שְׂנוּזָבָה לְהַשְׁפִּיעַ 'לֶחֶם מִשְׁנֵה' שִׁפְעַ כְּפוּלָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא בַחֲנִינַת 'מִשְׁנֵה תוֹרָה', וּלְחַדֵּשׁ בְּשַׁבַּת 'חֲדוּשֵׁי-תוֹרָה' כְּפוּלָה

וּבְכֵן תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְחַדֵּשׁ 'חֲדוּשֵׁי-דְאוּרֵייתָא' בְּשַׁבַּת עַל חַד תְּרִין, חֲדוּשֵׁין אֲמִתִּיִם דְקַדְשָׁה, חֲדוּשֵׁין שְׁיֵהִיו לְנַחַת וּלְרַצוֹן לְפָנֶיךָ.

וְנִזְבָּה לְהַשְׁפִּיעַ 'לֶחֶם מִשְׁנֵה' בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא "מִשְׁנֵה תוֹרָה". וְתִזְכְּנוּ לְשִׁפְעַ כְּפוּלָה, לְהַמְשִׁיךְ 'שִׁפְעַ כְּפוּלָה' "מִשְׁנֵה תוֹרָה", בְּיוֹם הַשַּׁבָּת קָדֵשׁ. וְעַל-יְדֵי קִדְשַׁת שַׁבַּת, יִהְיֶה נִמְשָׁךְ הַשִּׁפְעַ לְכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְתַעֲזְרֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ לְקַבֵּל שַׁבַּת קָדֵשׁ בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, בִּירְאָה וְאַהֲבָה וּבְקִדְשָׁה וְטְהָרָה גְדוֹלָה, וּלְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבַּת בְּכָל מִינֵי עֲנֵג. וְעַל-יְדֵי קִדְשַׁת שַׁבַּת, יִהְיֶה נִמְשָׁךְ רַפּוּאת הַנֶּפֶשׁ וְרַפּוּאת הַגּוּף, לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל.

וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי קִדְשַׁת שַׁבַּת, הָאֵרֶת הַתְּשׁוּבָה-עֲלֵאָה,

וְנִזְכָּה מִהָרָה לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת, וְתִזְכְּנוּ לְתְשׁוּבָה-מֵאַהֲבָה, כְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב.

וְתַמְשִׁיךְ חַן וְחֶסֶד וְהוֹד וְהַדָּר וְתַפְאַרֶת, עַל כָּל כְּשָׁרֵי-הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִם, וְתִתֵּן לָהֶם חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל רוּאֵם, וְתַרְפָּאֵם מִכָּל תַּחֲלוּאֵיהֶם וּמִכָּל מַכְאוּבֵיהֶם, וַיְהִיו מְכַבְּדִים בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת.

וְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי כְשֵׁרוֹתוֹ, כֵּן יִקַּבֵּל לְפִי וְהַדָּר וַיִּתְגַּדֵּל בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֲצִלָּם כְּלֵי וְצִיּוֹן לְקַבֵּל בְּתוֹכָם "מִשְׁנֵה תוֹרָה", 'חֲדוּשֵׁי-דְאוּרֵייתָא', לְחַדֵּשׁ בְּשַׁבַּת 'חֲדוּשֵׁי-תוֹרָה' בְּכַפְלִים.

☪ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב ה ☪

(על-פי לקוטי-מוה"ר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"וְאַצְוָה אֶת שִׁפְטֵיכֶם וְגו', וּשְׁפֹטְתֶם

צֶדֶק בֵּין אִישׁ וּבֵין אָחִיו" (דְּבָרִים א. טז)

בְּעִנְיַן 'תַּקּוּן-הַמְּשֻׁפָּט' - שְׂנוּזָבָה לְמִשְׁפָּט-דְּקַדְשָׁה, וּלְדִינִים כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְתַקּוּן-הַבְּרִיּוֹת

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ מְלֵא רַחֲמִים, וְתַצִּילֵנוּ וְתַשְׁמְרֵנוּ אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, מִרַבָּנִים וְדִינִים שְׂאִינָם כְּשָׂרִים וְהַגּוֹנִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם.

כִּי אַתָּה יוֹדַע, אֶת כָּל מַה שֶּׁהֵם גּוֹרְמִים לָנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּים, וְאִין מִי שִׁיעֵמַד בְּעַדָּנוּ, כִּי אִין בָּנוּ כַח וּגְבוּרָה לְהַכְנִיעֵם וּלְהַשְׁפִּילָם.

אָנָּא יְהוָה, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, הַמֶּלֶךְ
הַמְשַׁפֵּט, זָכְנוּ לְמִשְׁפָּט־דְּקִדְשָׁה,
וְהִצִּילָנוּ מִדִּינִים וּרְבָנִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים,
הַמְקַלְקְלִים אֶת הַמְשַׁפֵּט, וּפּוֹגְמִים
בְּמִרְכָּבָה הָעֲלִיּוֹנָה, בְּכִסְאוֹת לְמִשְׁפָּט,
אֲשֶׁר שָׁם הָאֱהָבָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה, וְעַל־
יְדִיזָה נּוֹפְלִים 'אֱהָבוֹת־הַנְּפוּלִין' מִשָּׁם,
וּמְכַנְּסִים 'תְּאוֹת־נְאוֹף' בְּעוֹלָם, וּמְבִיאִין
חֶסֶד וְשָׁלוֹם 'טְמֵאת מְקַרְהַ לִּילָה' עַל־יְדֵי
עוֹנוֹת דִּינָם.

אָנָּא רַחוּם צַדִּיק, יְהוָה אוֹהֵב מִשְׁפָּט,
אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. אֶתְּהָ יוֹדֵעַ מַה
שֵׁישׁ לָנוּ מֵעַצְמָנוּ, מַה שְׂתֵּאוֹת גּוֹפְנוּ
רוֹדְפִים אַחֲרֵינוּ בְּכָל־עֵת, עַד אֲשֶׁר
נִכְשַׁלְנוּ וְאִין עוֹזֵר, אֵף גַּם זֹאת גּוֹרְמִים
לָנוּ מַה שְׂגוֹרְמִים, הַפְּגָמִים הַנִּמְשָׁכִין
מִפְּלִיּוֹת הָעוֹלָם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲלֶיךָ הַשְּׁלַכְנוּ אֶת
יְהִיבֵנוּ, הִצִּילָנוּ, שְׁמַרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ,
שְׁלֵא יִזִּיק לָנוּ כָּל עוֹנוֹת מִשְׁפָּטָם,
וְתִצִּילָנוּ מֵאֱהָבוֹת־הַנְּפוּלִין, וְנִזְכָּה לְהַעֲלוֹת
וּלְבָרֵר אֶת כָּל הָאֱהָבוֹת, לְהַעֲלוֹתָם
וּלְהַחְזִירָם אֶל שְׂרָשָׁם שֶׁבְקִדְשָׁה בְּאַמֶּת.

וְתַעֲזָרְנוּ וְתִזְכְּנוּ, לְתַקֵּן אֶת הַמְשַׁפֵּט,
בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה גְּדוּלָה,
בְּתַכְלִית הַתְּקוּן בְּשִׁלְמוֹת.

וְתִתְּהִי עִמָּנוּ תְּמִיד, וְתִשְׁמַרְנוּ וְתַעֲזָרְנוּ
וְתוֹשִׁיעֵנוּ, שְׁלֵא נִפְגַּם אֶת
הַתְּפִלִּין וְהַמַּחֲזִין שְׁלָנוּ, וְלֹא יַעֲלֶה אֶל
הַמַּח, לַחֹת וְשִׁמְנוּנֵי רְעוֹת, שֶׁהֵם
בְּחִינַת טַפַּת עֲשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲאֵל.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֶתְּהָ יוֹדֵעַ שְׂאִין בִּי
דַעַת אֵיךְ לְהַתְּפַלֵּל עַל־זָה, רַק
עֲלֶיךָ לְבַד אָנִי מִשְׁלִיךְ יְהִיבֵי, "שְׁפִטְנֵי
אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי, מִגּוֹי לֹא חָסִיד,
מֵאִישׁ מִרְמָה וְעוֹלָה תְּפַלְטְנֵי. שְׁפִטְנֵי
כְּצִדְקָה יְהוָה אֱלֹהֵי, וְאֵל יִשְׁמָחוּ לִי. צִדְקָה
וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסֵאֶךָ, חָסֵד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ
פָּנֶיךָ. מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטֵי יֵצֵא, עֵינֶיךָ תַּחֲזִינָה
מִיִּשְׂרָאֵל."

מִלֵּא רַחֲמִים, רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֹךְ
לְבַד, אֵף־עַל־פִּי שְׁעֲשִׂינוּ מַה
שְׁעֲשִׂינוּ, עַד אֲשֶׁר אִין לָנוּ חֶסֶד וְשָׁלוֹם
שׁוֹם מִלֵּיךְ יִשְׂרָאֵל.

אֶתְּהָ יְהוָה לְבַד תִּגַּן בְּעֲדֵינוּ, וְתִשְׁמַרְנוּ
וְתִצִּילָנוּ מִכָּל מַה שְׂאָנוּ צְרִיכִים
לְהַנְצִיל בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנוֹת, וְתִצִּילָנוּ
מִשְׁגָּגוֹת וּמִזִּידִין וּמִרְדִּים, בְּאַפֵּן שְׁנִזְכָּה
לְתַקוּן־הַבְּרִית בְּאַמֶּת. בְּאִין מִלֵּיךְ יִשְׂרָאֵל
מוֹל מַגִּיד פֶּשַׁע, תִּגִּיד לִיעֲקֹב דְּבַר חֶק
וּמִשְׁפָּט, וְצִדְקָנוּ בְּמִשְׁפָּט הַמֶּלֶךְ הַמְשַׁפֵּט,
הַאוֹחֵז בְּיַד מִדַּת מִשְׁפָּט.

וְתַעֲזָרְנוּ בְּכַתֵּךְ הַגְּדוֹל, לְקַשֵּׁר אֶת
הַמִּרְכָּבָה הַקְּדוּשָׁה, עַד
שְׁנִזְכָּה לְתַקוּן־הַמְשַׁפֵּט, וְיִתְתְּקֵנוּ "כְּסֵאוֹת
לְמִשְׁפָּט כְּסֵאוֹת לְבֵית דֹּד."

וְנִזְכָּה לְתַקֵּן בְּשִׁלְמוֹת פְּגָם הָאֱהָבוֹת־
הַנְּפוּלִין, וְלֹא יְהִי לָנוּ שׁוֹם
תְּאוֹה רְעָה הַנִּמְשָׁכֶת מֵהָאֱהָבוֹת־הַנְּפוּלִין.

וְתִזְכְּנוּ לְאֱהָבָה־דְּקִדְשָׁה, לְקַבֵּל עָלֵינוּ
תְּמִיד עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם,
בְּאֱהָבָה רַבָּה וְעֵזָה, וּבְשִׁמְחָה וְחִדּוּהַ
גְּדוּלָה.

וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְלִינֵנוּ תָּמִיד מִ"מְקַרְה־
לִיָּלָה", וְתִזְכְּנוּ מִהֲרָה
לְתַקּוּן־הַבְּרִית' בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת פְּרִצוֹנְךָ
הַטּוֹב.

וְשָׂרָף, וְלֹא לְשׁוֹם נִבְרָא שְׁבַעֲוֹלָם, לְשֹׁפֵט
וְלָדוֹן אוֹתָנוּ חֲלִילָה. "חֲלִילָה לְךָ מַעֲשׂוֹת
כְּדָבָר הַזֶּה".

כִּי אִם אַתָּה לְבַד, תִּדְיִן וְתִשְׁפֹּט אוֹתָנוּ,
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחֶסֶדֶיךָ הַגְּדוֹלִים.
"מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטָנוּ יֵצֵא, עֵינֶיךָ תַּחֲזִינָה
מִיִּשְׂרָיִם".

כִּי אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמָנוּ, כִּי אַתָּה
מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם
מְקוֹמְךָ, וְרַק אַתָּה לְבַד יוֹדֵעַ לָדוֹן אוֹתָנוּ
כְּלָנוּ לְכַף־זְכוּת תָּמִיד, "רַחֲמֶיךָ רַבִּים
יְהוָה, כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חַיִּינִי".

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל, אֵיךְ
נוֹלַד, וְאֵיךְ נִמְשַׁךְ נִשְׁמָתוֹ לְזֶה הָעוֹלָם,
וּבְאַיִזָּה מְקוֹם הָיָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
מֵעוֹדוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְאַתָּה מְלֵא רַחֲמִים,
וּמִטָּה כָּל־פִּי חֶסֶד תָּמִיד.

אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, רַחֲמָן אֱמֵתִי, חֶסֶדְךָ
אֱמֵתִי, חֶמֶל עָלֵינוּ בְּעַת צָרָה
הַזֹּאת, אֲשֶׁר "בָּאוּ בָנִים עַד מִשְׁבֵּר, וְכַח
אֵין לְלֶדָה", עָשָׂה עִמָּנוּ חֶסֶד־חֲנָם מִמָּה
שֶׁלֹּא יִחְסַר עִמָּךְ, וְזָכְנוּ מֵעַתָּה לְהִיּוֹת
כְּרִצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, לְסוּר מִרַע, וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ תָּמִיד.

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשֵׁךָ
רֵאש־הַשָּׁנָה תָּמִיד, וְתִמְחַל
וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְתִמְלֵא פְּגִימַת הַלְּבָנָה, וְלֹא
יְהִיָּה בָּהּ שׁוֹם מְעוֹט, וְיִהְיֶה אֹר הַלְּבָנָה
כְּאֹר הַחֲמָה, כְּאֹר שְׁבַעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית,
כְּמוֹ שֶׁהִיָּתָה קֶדֶם מְעוֹטָהּ.

☪ [ד] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"ב א ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

"כִּי הַמִּשְׁפָּט לְאַלְקִים הוּא" (דברים א. יז)

שִׁנְזָפָה שֵׁה־שִׁם־יִתְבָּרַךְ יִשְׁפֹּט אוֹתָנוּ בְּעַצְמוֹ, וְלֹא שׁוֹם
נִבְרָא אֶפְלוֹ מִלְּאֶךָ וְשִׂרְף יִשְׁפֹּטוּ אוֹתָנוּ חֲלִילָה - כִּי רַק
הוּא לְבַד יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמָנוּ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ

יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת, בּוֹחֵן לְבָבוֹת, אָדוֹן
הַחֶסֶד, מְלֵא רַחֲמִים, לְמַדְנוּ
וְהוֹרְנוּ אֵיךְ לְהַמְשִׁיךְ חֶסֶדֶיךָ הַגְּדוֹלִים
עָלֵינוּ, בְּאִפְן שִׁנְזָפָה לְשׁוֹב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת
וּבְלֵב שָׁלֵם.

וְאִם חֲטָאנוּ עֲוִינוּ וּפָשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ הַרְבֵּה
מְאֹד, וּפְגַמְנוּ בְּכַבוֹדְךָ הַרְבֵּה,
וְהִלְכְנוּ אַחַר תַּאֲוֹת לִבֵּנוּ, וְהַמְשַׁכְנוּ עָלֵינוּ
אֶת הַיִּצְרָה־הָרַע, וּפְגַמְנוּ וְקָלְקַלְנוּ מַה
שֶׁקָּלְקַלְנוּ, עַד אֲשֶׁר אֵין לָנוּ מְלִיץ־יוֹשֵׁר
וְשׁוֹם זְכוּת עַל־פִּי דַת הַמִּשְׁפָּט הַקָּדוֹשׁ.

הֵן עַל־זֶה בָּאנוּ לְפָנֶיךָ, לְחַלּוֹת פְּנֶיךָ,
וְלְהַשְׁתַּטַּח לְפָנֶיךָ רַחֲמֵי כֶּסֶף כְּבוֹדְךָ,
וְאָנוּ תוֹלִים עֵינֵינוּ אֵלֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
וְחֶסֶדֶיךָ הַפְּשׁוּטִים, וְתִשָּׁב בְּעַצְמְךָ עַל
מִשְׁפָּטֵינוּ, "כִּי הַמִּשְׁפָּט לְאַלְהִים הוּא".

וְלֹא תִתֵּן כַּח וּרְשׁוֹת חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, לְשׁוֹם
אָדָם שְׁבַעֲוֹלָם, וְלֹא לְשׁוֹם בֵּית־דִּין
שֶׁלְמַעְלָה וְשֶׁלְמַטָּה, וְלֹא לְשׁוֹם מִלְּאֶךָ

וּתְזַכֵּנוּ וְתַעֲזְרֵנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְאַחֵז עֲצֻמְנוּ
בְּכֶסֶף-הַכְּבוֹד, בְּשָׂרֵי נַשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, עַד שְׂיִהְיֶה לָנוּ כַח לַעֲשׂוֹת רֵאשִׁי-
הַשָּׁנָה, לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאֲוִיר עָלֵינוּ וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל, קִדְשַׁת רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה תָּמִיד.

וְנִזְכֶּה לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף-זְכוּת
תָּמִיד, וּלְהַכְרִיעַ אֶת כָּל הָעוֹלָם
כְּלוּ לְכַף-זְכוּת, לְזְכוּת אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד
לְפִי מְקוֹמוֹ.

וְנִזְכֶּה לִידַע בְּאַמֶּת, מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד, וּלְהַמְשִׁיךְ זְכוּת
וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִכָּל־לִיּוֹת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר בָּהֶם
בְּחַרְתָּ, אֶפְלוּ עַל הַגְּרוּעֵי-שְׁבָגְרוּעִים

וְהַפְּחוֹת-שְׁבַפְחוּתִים. וְתַפְתַּח לָנוּ אוֹר-
הַדַּעַת, שְׁנִזְכֶּה לְמַצֵּא זְכוּת לְכֻלָּם.

וְתַרְחַם עָלֵינוּ וְתַשְׁמְרֵנוּ וְתַצִּילֵנוּ תָּמִיד,
שֶׁלֹּא נִדְבַר סָרָה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם,
עַל שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל שְׁבַעוֹלָם. וְתַצִּילֵנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ, מִלְּשׁוֹן-הָרַע, וְאַבֵּק לְשׁוֹן-הָרַע.

וְלֹא נִתְחִיל לְדוֹן שׁוֹם בַּר יִשְׂרָאֵל
לְחֻבָּה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, רַק נִזְכֶּה לְדוֹן
אֶת הַכֹּל לְכַף-זְכוּת תָּמִיד, וּלְהַכְרִיחַ
עֲצֻמְנוּ בְּכָל כַּחוֹתֵינוּ, עַד שְׁנִזְכֶּה לְמַצֵּא
זְכוּת וְחֶסֶד וְטוֹב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, אֶפְלוּ
בְּתַכְלִית הַדִּיוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה, בְּתַכְלִית
הַגְּרִיעוֹת וְהַפְּחִיתוֹת, וּלְהַכְרִיעַ הַכֹּל לְכַף-
זְכוּת תָּמִיד.

